

MISKOLC MEGYEI JOGÚ VÁROS

**GAZDASÁGI PROGRAM
2020-2024**

Tartalomjegyzék

1. Bevezető	4
2. Gazdasági Programot megalapozó gazdasági-társadalmi helyzetértékelés	6
2.1. <i>Társadalmi, demográfiai adatok, humánszolgáltatások</i>	6
2.1.1 Korfa	10
2.1.2 Munkanélküliség	12
2.1.3 Jövedelmi helyzet.....	13
2.1.4 Lakásállomány	14
2.2. <i>Gazdasági környezet</i>	17
2.3. <i>Köznevelés, oktatás</i>	24
2.3.1 Bölcsődei, óvodai ellátás.....	24
2.3.2 Általános iskolai képzés	25
2.3.3 Középfokú képzés	27
2.3.4 Felsőoktatás.....	35
2.4. <i>Kultúra, turizmus, sport</i>	38
2.4.1 Kultúra	38
2.4.2 Turizmus	41
2.4.3 Sport.....	44
3. Gazdasági program külső feltételrendszere	46
3.1. <i>Jogszabályi háttér</i>	46
3.2. <i>Az Európai Unió stratégiai dokumentumai</i>	50
3.2.1. Az Európai Unió új költségvetése	50
3.2.2. Kohéziós politikára fordítható összegek	51
3.2.3. 2020 utáni Európai Városfejlesztési Kezdeményezés a bizottság javaslata alapján.....	54
4. Gazdasági program belső feltételrendszere	56
4.1. <i>Integrált Területi Program</i>	56
4.2. <i>Creative Region</i>	60
4.3. <i>Településfejlesztési Koncepció (2014-2030)</i>	62
5. COVID-19-világjárvány okozta válsághelyzet	64
6. Gazdálkodás irányelvei	69
6.1. <i>Veszélyhelyzet következtében kialakult új gazdasági és jogi környezet</i>	69
7. Gazdaságfejlesztés	79
7.1. <i>Gazdaságvédelmi akcióterv</i>	79
7.1.1. Veszélyhelyzet megszüntetése	85
7.2. <i>A helyi gazdaságfejlesztés kitörési pontjai</i>	87
7.3. <i>MISKOLC AZ ÚJ GAZDASÁG REGIONÁLIS KÖZPONTJA</i>	91
A1. Miskolc Ipari Parkjainak fejlesztése	91
A2. Miskolc és várostérsége gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése	92
A3. Miskolc befektetési potenciál fejlesztése, tőkevonzó képesség növelése.....	93
A4. Miskolc körforgásos gazdaság alapú gazdaságfejlesztése.....	93

A5. Klimavédelem mintaváros fejlesztések megvalósítása	95
A6. Miskolc infokommunikációs infrastruktúra fejlesztése	96
7.4. MISKOLC TUDÁSKÖZPONT, KREATÍV VÁROS	97
B1. Miskolc képzésfejlesztési programjának megvalósítása	97
B2. A Miskolci Egyetem tudásközpont szerepének és KFI potenciáljának erősítése	98
B3. Miskolc kulturális intézményrendszerének komplex fejlesztése	100
B4. Miskolc kreatív ipari potenciáljának erősítése	103
B5. Miskolc oktatásközpontú innovációs ökoszisztéma fejlesztése	104
7.5. MISKOLC INSPIRÁLÓ, VONZÓ VÁROS.....	106
Herman Ottó Turisztikai Fejlesztési Program	106
C1. Desztináció alapú, új szemléletű attrakciófejlesztés és alapinfrastruktúra fejlesztés.....	106
C2. attrakciós területek összekapcsolása, elérhetőségük javítása, a térbeli és időbeli koncentráció oldása.....	106
C3. Minőségi, új célcsoportokat megszólítani képes élménykínálat megteremtése	107
C4. Innovatív turisztikai megoldások elterjesztése	108
7.6. MISKOLC ÉLHETŐ, EGÉSZÉGES, EMBERKÖZPONTÚ VÁROS	109
D1. Miskolc városrészi központjainak fejlesztése.....	109
D2. Miskolc közlekedési kapcsolatainak, településhálózatának fejlesztése	110
D3. Miskolc Községi Infrastruktúrájának Fejlesztése.....	112
D4. Miskolc egészségfejlesztése	114
D5. Miskolc sportinfrastruktúrájának fejlesztése	115
7.7. MISKOLC INTEGRÁLÓ VÁROS.....	116
E1. Miskolc humán infrastruktúrájának integrált hálózatos fejlesztése	116
E2. Miskolc közösségfejlesztési célú, a civil társadalmat dinamizáló fejlesztése	116
E3. Miskolc agglomerációs és kistérségi településekkel való együttműködésének javítása	118
E4. Miskolc regionális kapcsolatainak erősítése, partnervárosokkal közös hálózatos fejlesztéseinek dinamizálása	118
E5. Miskolc határon átnyúló kapcsolatainak fejlesztése, az interregionális együttműködések intenzitásának növelése.....	119
E6. Miskolc megtartó erejének növelése	119
FÜGGELÉK.....	122

1. Bevezető

A hazai önkormányzatok működésében az utóbbi években jelentős változások álltak be, emellett a 21. század technológiai, digitális forradalma és a kapcsolódó gazdasági, társadalmi folyamatok további kihívásokat és egyben lehetőségeket jelentenek a települések számára.

Ebben a környezetben egyértelműen felismerhető, hogy az önkormányzatok működési technikájában és az ezt meghatározó szemléletben változásra van szükség, hiszen az állampolgárok részéről egyre erősebb az igény a hatékony önkormányzati működés és a minőségi közszolgáltatások iránt. Egyre erősebb emiatt a verseny a települések között a lakosságért, a forrásokért és a befektetőkért.

A környezet dinamikus változása miatt felértékelődik Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 116. §-a, mely előírja gazdasági program készítésének szükségességét és biztosítja annak jogszabályi háttérét, hiszen a „versenytársakkal” csak azok a települések tudnak lépést tartani, amelyek a megváltozott körülményeket lehetőségként tudják értelmezni és ezeket a lehetőségeket kihasználva tudatosan képesek építkezni. A meglévő problémák azonosítása mellett a rendelkezésre álló források pontos felmérése és azok optimális felhasználása, az adottságokat szem előtt tartó ambiciózus célok meghatározása és a célok elérése érdekében jól megtervezett, fenntarthatóan működtethető fejlesztések meghatározása a tudatos tervezés, szervezés és működés feltételei.

A tervezési folyamat során több olyan tényezőre, globális változásra is figyelemmel kell lenni, melyek hatásai egyre markánsabban érezhetőek. Változni fog az Európai Unió támogatási rendszere, ez a következő időszakban új szemléletmódot kíván majd az önkormányzatoktól. Az új technológiai megoldások integrálása a közfeladatok megoldása során mára gyakorlatilag megkerülhetetlen követelmény lett. A technológiai fejlődéssel párhuzamosan a társadalmi változások átalakítják a települési lakosság aktív rétegeinek életminőséggel kapcsolatos elvárásait és befolyásolják a településválasztás szempontjait. A városlakók bekapcsolása a közös ügyek megoldásába elengedhetetlen, számukra munkaerő-piaci lehetőségek és jobb életkörülmények biztosítása a helyi közösség elengedhetetlen érdeke.

Miskolc jelentős térségi integráló erővel rendelkező város; az itt élők, az itt működő vállalatok és város agglomerációjában lévő települések fokozottan várják el a nyitottságot a kiszámíthatóságot és az együttműködést a várostól.

A jelen gazdasági program keletkezésének körülményei – az előbbieken ismert változásokon túl – több szempontból is speciálisak. Ennek egyik oka az a körülmény, hogy a program megalkotásakor még nem ismertek a 2020 utáni (2024-ig és 2027-ig szóló) országos és megyei területfejlesztési elképzelések. Szintén nem végleges az EU új operatív programjainak rendszere, mely meghatározza a következő hét év fejlesztéseinek finanszírozási kereteit. A gazdasági program tervezésekor ezért a város hosszú távú településfejlesztési koncepciójára, a 2020 utáni időszakra szóló, már ismert uniós fejlesztési irányvonalakra, valamint a már korábban megalkotott hosszú távú (legalább 2030-ig szóló) hazai fejlesztéspolitikai és szakpolitikai dokumentumokban foglaltakra támaszkodhattunk. Ki kell térni továbbá az egész emberiség számára rendkívüli kihívást jelentő koronavírus járványra, amely a mindennapi életünkben okozott korábban nem tapasztalható változásokat.

A krízishelyzet és a válság okozta bizonytalanságoknak, azok negatív gazdasági következményeinek azonban nem a kitűzött célok megvalósításának feladását, hanem a tudatos tervezési tevékenység, valamint az országos, regionális és interregionális együttműködések fokozását kell eredményezniük. Ennek jegyében Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata aktívan részt vesz az Északkelet-magyarországi gazdaságfejlesztési zóna (Creative Region) szereplőinek együttműködésében, hogy Miskolc 2030-ra az új gazdaság regionális központja, élhető és vonzó, egészséges, emberközpontú, inspiráló és integráló város lehessen. Ennek alapjait a jelen gazdasági program útján kívánjuk megteremteni.

Miskolc, 2020. szeptember 24.

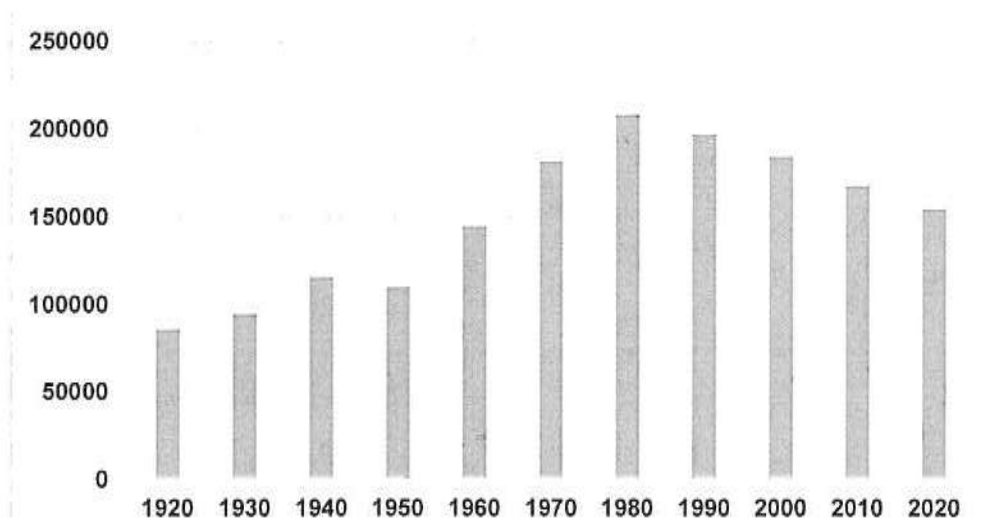
Veres Pál
polgármester

2. Gazdasági Programot megalapozó gazdasági-társadalmi helyzetértékelés

2.1. Társadalmi, demográfiai adatok, humánszolgáltatások

Miskolc Borsod-Abaúj Zemplén megye székhelye, az ország negyedik legnagyobb lélekszámú városa. A város az észak-magyarországi régió közigazgatási, gazdasági, oktatási, tudományos és innovációs központja. Miskolc a Bükk-hegység kapujában, folyóvölgyek és tájegységek találkozásánál fekszik.

Miskolc állandó népessége az elmúlt száz év során három trendváltáson ment keresztül. A húszas évektől a háborúig monoton növekedett, majd a háború időszakában csökkenésen ment keresztül. 1945 január 1-én jött létre Nagy-Miskolc, amikor Diósgyőr és Hejőcsaba területét a városhoz csatolták, ekkor lett mai léptékű város. Ezt követően egészen a rendszerváltásig monoton növekedő volt a város lakossága, majd 1990 környékén ismét trendforduló következett be, ismét csökkenni kezdett a lakónépesség.

1. ábra: Miskolc lakónépességének alakulása (1920-2019)

Forrás: KSH, saját szerkesztés

2010-2019 között az állandó népesség további 14.395 fővel, 7,85%-kal csökkent, mely jelentősen meghaladja az országos csökkenés mértékét, de magasabb a megyei értéknél is.

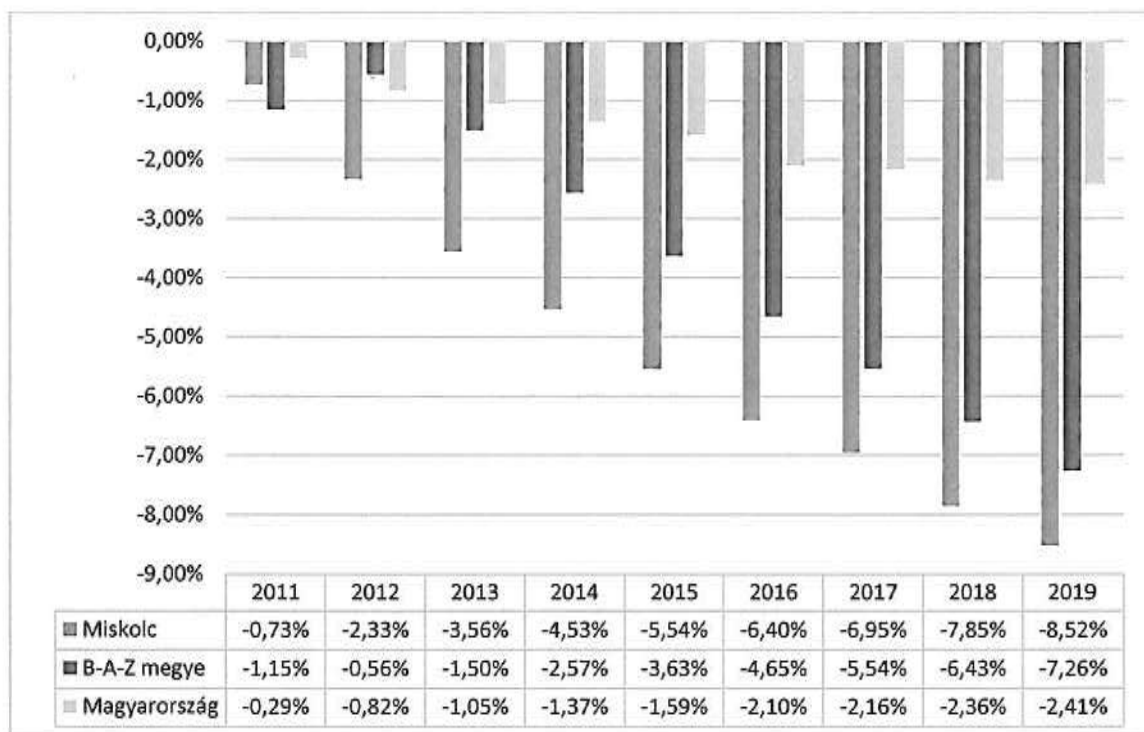
év	Miskolc	B-A-Z megye	Magyarország
2001	182 307	775 349	10 200 298
2002	180 461	749 104	10 174 853
2003	177 819	744 484	10 142 362
2004	176 074	738 143	10 116 742
2005	175 575	731 854	10 097 549
2006	173 979	725 779	10 076 581
2007	172 855	718 951	10 066 158
2008	171 548	709 634	10 045 401

2009	170 316	701 160	10 030 975
2010	168 916	692 771	10 014 324
2011	167 680	684 793	9 985 722
2012	164 973	688 922	9 931 925
2013	162 905	682 350	9 908 798
2014	161 265	674 999	9 877 365
2015	159 554	667 594	9 855 571
2016	158 101	660 549	9 803 837
2017	157 177	654 402	9 797 561
2018	155 650	648 216	9 778 371
2019	154 521	642 447	9 772 756
Változás 2019/2010	-8,52%	-7,26%	-2,41%

1. táblázat: Állandó népesség száma (2001-2019)

Forrás: KSH- TEIR adatai alapján saját szerkesztés

A csökkenés üteme valamivel nagyobb az országos átlagnál, és minden évben magasabb volt mind a megyei, mind az országos értéknél.

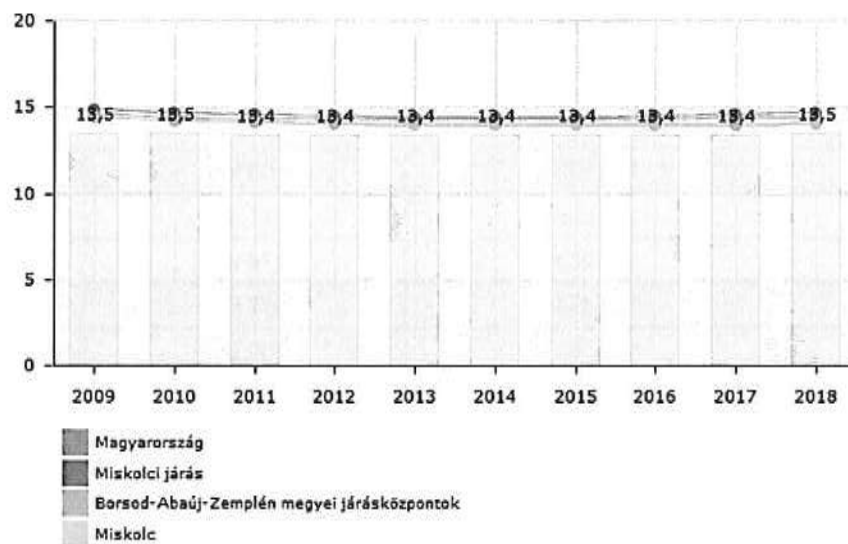
2. táblázat: Állandó népesség számának változása 2010-hez viszonyítva (2010=100%) (%)

Forrás: KSH- TEIR adatai alapján saját szerkesztés

A város lakossága az előző gazdasági program elfogadása óta egyértelmű csökkenést mutat.

A népesség összetétele

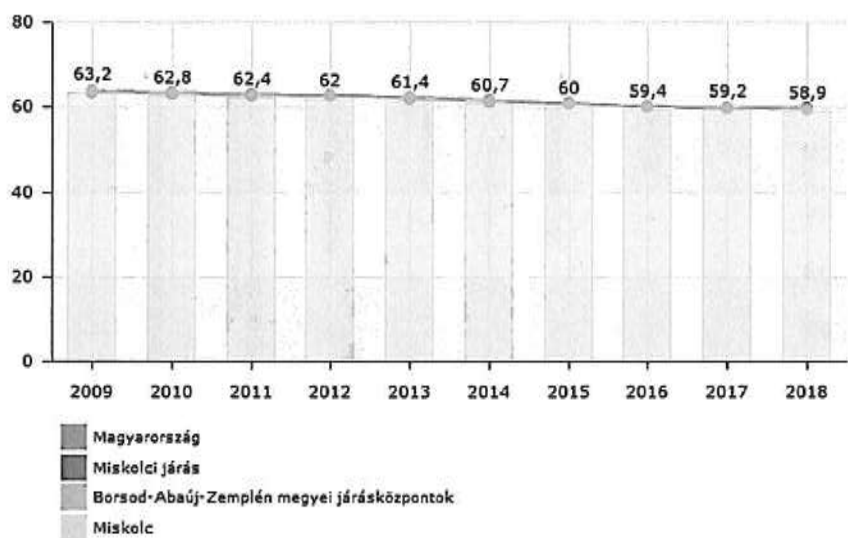
a) Állandó népességen belül a 0-14 évesek aránya (%)

2. ábra: Állandó népességben belül a 0-14 évesek aránya (%)

Forrás: TeIR

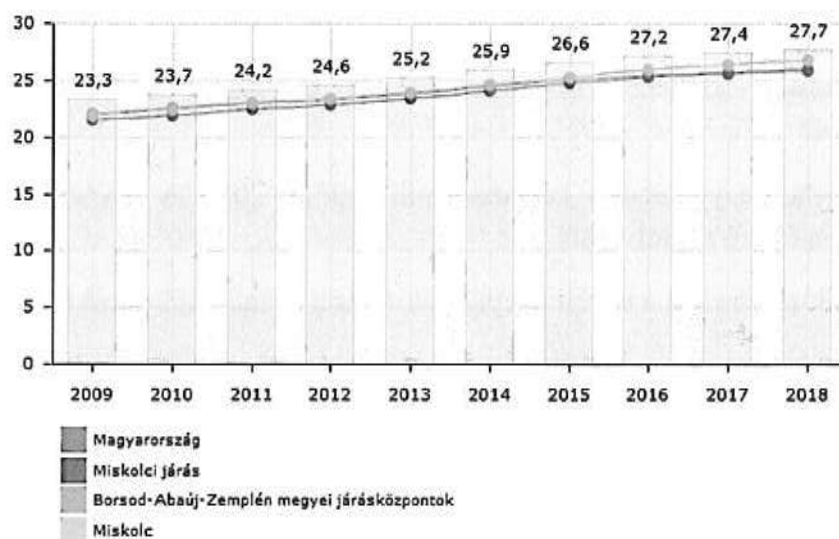
b) Állandó népességben belül a 15-59 évesek aránya (%)

3. ábra: Állandó népességben belül a 15-59 évesek aránya (%)

Forrás: TeIR

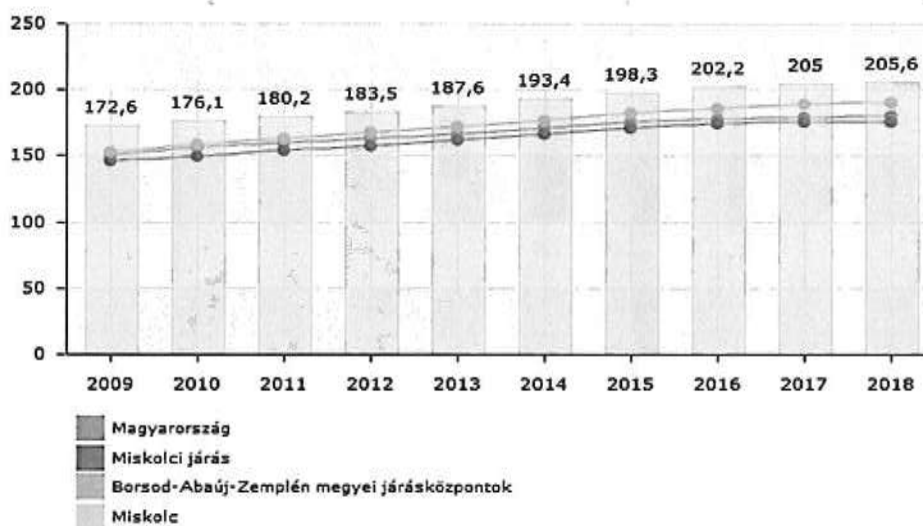
c) Állandó népességen belül a 60-x évesek aránya (%)

4. ábra: Állandó népességen belül a 60-x évesek aránya (%)

Forrás: TeIR

d) Öregségi mutató

5. ábra: Öregségi mutató, (száz 0-14 évesre jutó 60-x éves)

Forrás: TeIR

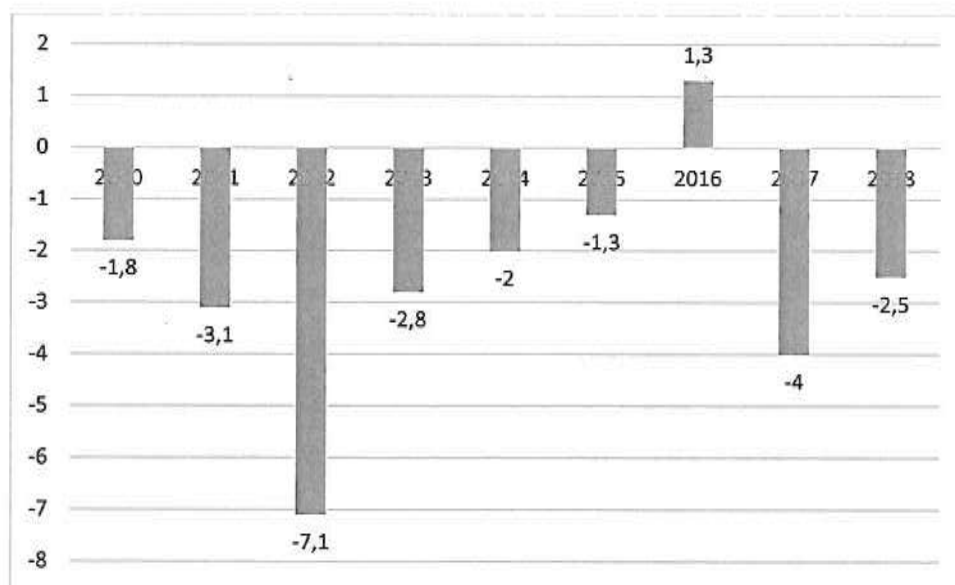
Az a)-d) pontokban feltüntetett ábrák egyértelműen alátámasztják azt az országosan megfigyelhető tendenciát, miszerint a 0-14 éves lakosság aránya stabil egyenletes, míg a 15-57 évesek aránya lassan csökkenő, a 60 éven felüli lakosság aránya pedig fokozatosan növekvő tendenciát mutat.

A város vándorlási egyenlege is kedvezőtlenül alakult, 2016 év kivételével 2010 óta az egyenleg minden évben negatív volt.

A bevándorlások elsősorban a közeli településekről és a közeli városokról történtek.

Az elvándorlások iránya is jól beazonosítható; az elvándorlók jelentős része a közeli településekre és közeli városokba költözött, az agglomerációba költöztek többsége továbbra is Miskolcon dolgozik.

Ideiglenes jelleggel legtöbbször a 15-24 éves korosztályból vándorolnak el. Ennek legvalószínűbb okai egyrészt a továbbtanulás (az itt lakók egy része más város felsőfokú intézményébe iratkozik be), másrészt a munkahely-keresés.

6. ábra: Vándorlási egyenleg alakulása (állandó, ideiglenes együtt)

Forrás: KSH- TEIR adatai alapján saját szerkesztés

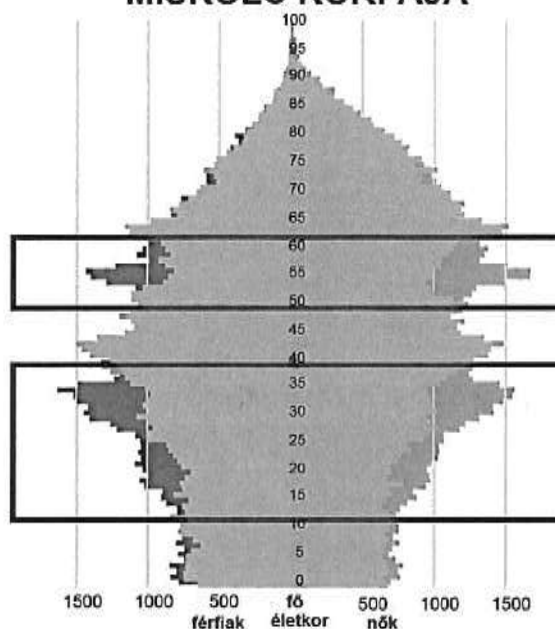
2.1.1 Korfa

A 40 évesnél idősebb népesség körében többségben vannak a nők; arányuk az idősebb korcsoportokban egyre nagyobb. A korfa "hagyma" formája a népesség öregedésére utal.

168.075 fő

2011.01.01

MISKOLC KORFÁJA

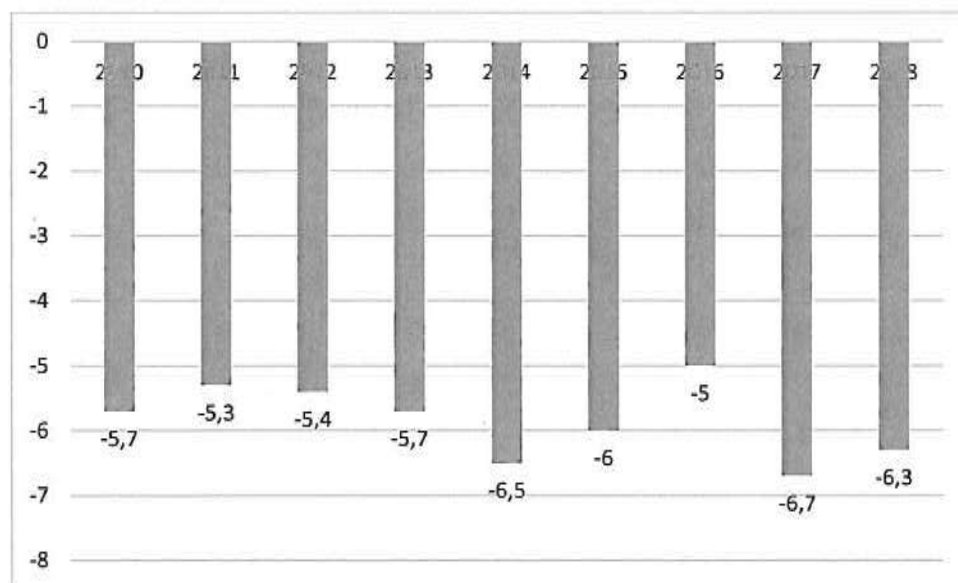
155.851 fő

2018.12.31

7. ábra: Miskolc korfa változása 2011.01-2018.12

Forrás: KSH, Népszámlálási adatai alapján saját szerkesztés

A 2010-es és a 2019-es korfa egymásra helyezésével látható, hogy melyik korosztály „tűnt el” az elmúlt 10 évben. A legjelentősebb veszteségeket a város épp a derékhad, a 20-40-es korosztály, és a még munkaképes 50-60-as korosztály körében szenvedte el, az időskorú lakosok korfa-része szinte fedi egymást.

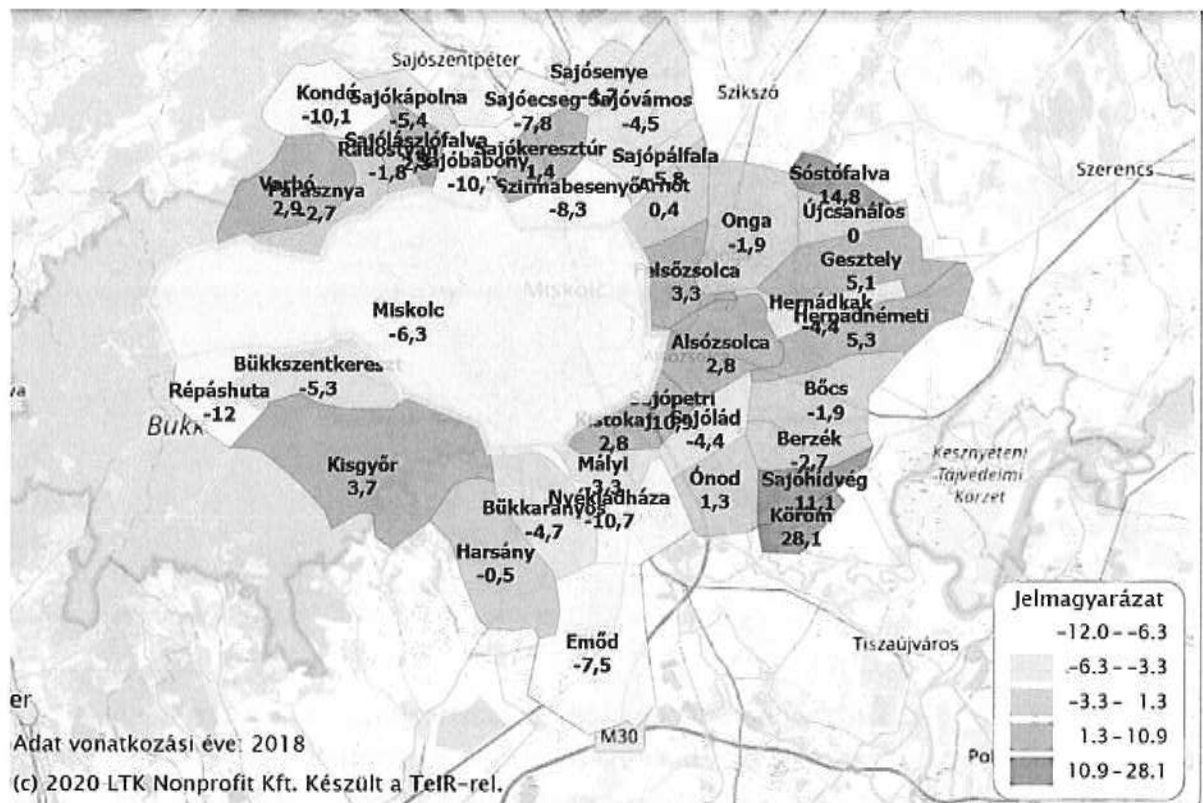

8. ábra: Természetes fogyás Miskolcon (2010-2018)

Forrás: KSH- TEIR adatai alapján saját szerkesztés

A népességszám csökkenésének egyik alapvető oka a természetes fogyás, illetve az, hogy – bár a népességben belül a Miskolcon születettek aránya a domináns – az agglomerációba költöző

családok gyermekei a környékbeli települések fogyási adatait „javítják”. Az ábrán látható, hogy több közeli kistelepülés természetes szaporodása más trendet mutat, mint Miskolc.

9. ábra: Természetes szaporodás / fogyás Miskolcon és környékén (2018)

Forrás: KSH- TEIR

2.1.2 Munkanélküliség

A Pénzügyminisztérium 2020. márciusi nyilvántartása szerint Miskolc Megyei Jogú Városban a nyilvántartott álláskeresők száma az alábbiak szerint alakult:

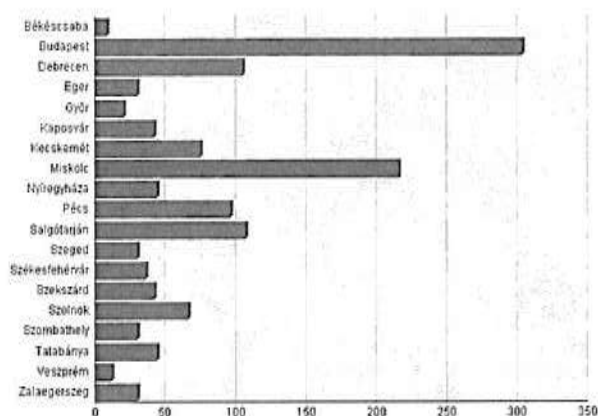
Álláskeresői segélyben részesülők (03. hó), 2020 (fő)	487
Járadékra jogosult nyilvántartott álláskereső (03. hó), 2020 (fő)	768
Nyilvántartott álláskereső (03. hó), 2020 (fő)	5245
180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (03. hó), 2020 (fő)	1596
Rendszeres szociális segélyben részesülő nyilvántartott álláskereső (03. hó), 2020 (fő)	1496
Összesen (fő)	9592

3. táblázat: Nyilvántartott álláskeresők Miskolcon (2020.03)

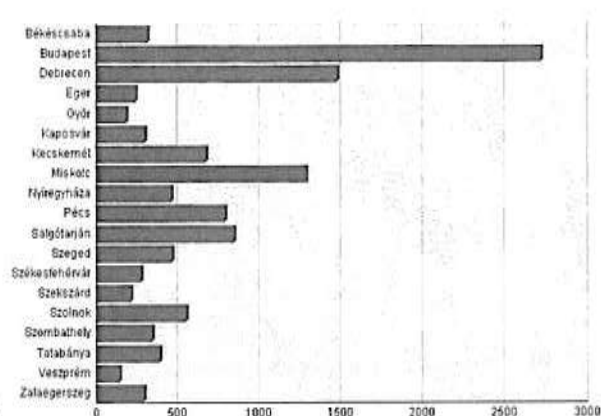
Forrás: Pénzügyminisztérium

A regisztrált munkanélküliek körében az iskolai végzettség alapján végzett felmérés eredményeit tükrözik az alábbi ábrák. Ezekből megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek legnagyobb számban az általános iskola 8 osztálynál kevesebb végzettséggel rendelkezők körébe tartoznak, és Miskolc országos szinten a második helyen áll az adott statisztikával. Míg a főiskolai és egyetemi végzettséggel rendelkező regisztrált munkanélküliek száma igen alacsony.

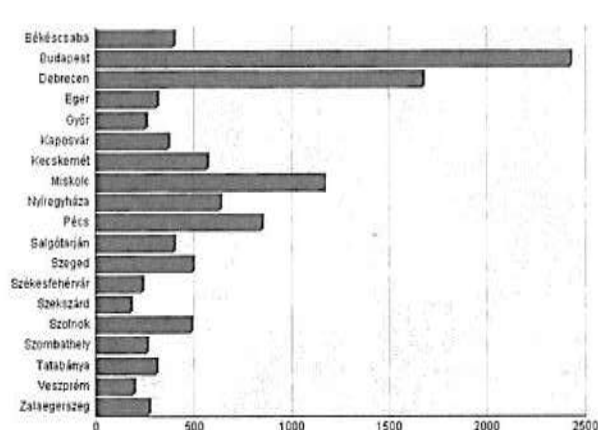
8 általánosanál alacsonyabb végzettségű

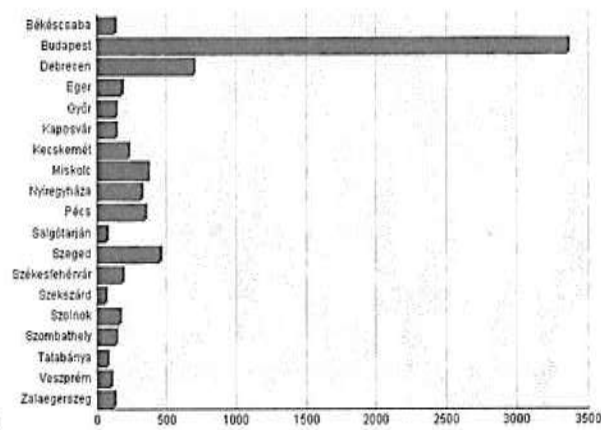
Általános iskolai végzettségű

Szakiskolai, vagy szakmunkásképző

Főiskolai, egyetemi végzettség

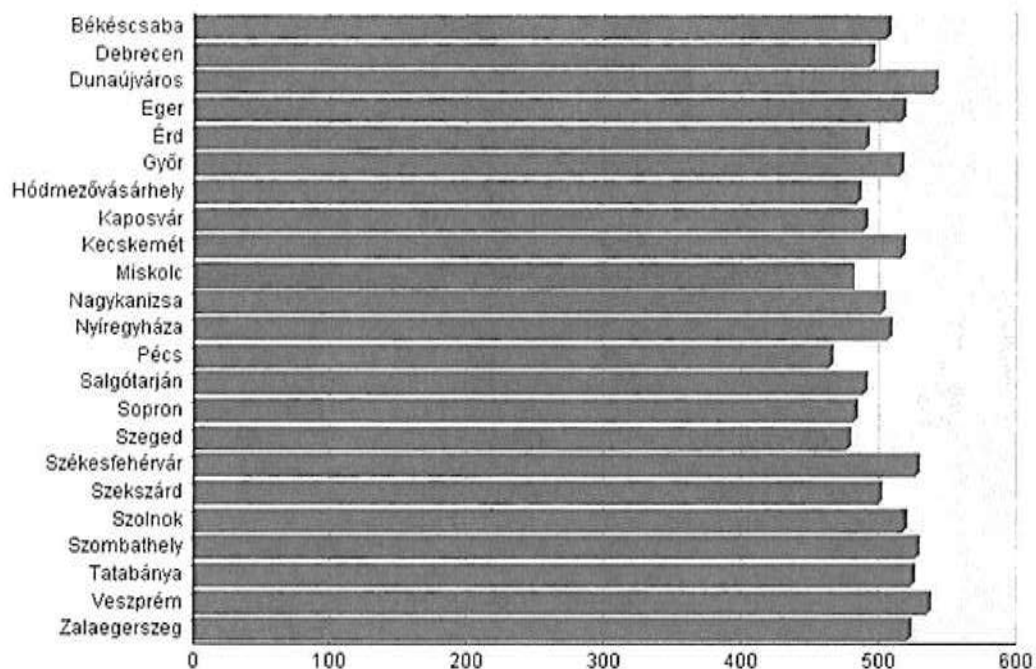

10. ábra: Regisztrált munkanélküliek számának alakulása az iskolai végzettség függvényében Magyarország nagyvárosaiban 2018 (fő)

Forrás: KSH- TEIR

2.1.3 Jövedelmi helyzet

Az egy lakosra jutó nettó jövedelem 2017. évben: 1 043 890,2, - Ft, amely összeg alulmarad az ugyancsak Észak-magyarországi régióban található Eger (1 177 056,4,- Ft) értékével, de például Debrecen (1 103 700,8,- Ft) értékével szemben is. A legalacsonyabb a nettó jövedelmi helyzet Salgótarjánban volt (950 692,9,- Ft), míg a legmagasabb Székesfehérváron (1 359 356,7,- Ft). Az 1000 lakosra jutó adófizetők aránya meg is magyarázza az eltérést, szembetűnő azonban az alábbi grafikonból, hogy Miskolcon az 1000 lakosra jutó adófizetők száma kevesebb az adott évben, mint a legrosszabb értéket produkáló Salgótarjánban.

11. ábra: 1000 lakosra jutó adófizetők száma 2017-ben Magyarország nagyvárosaiban (fő)

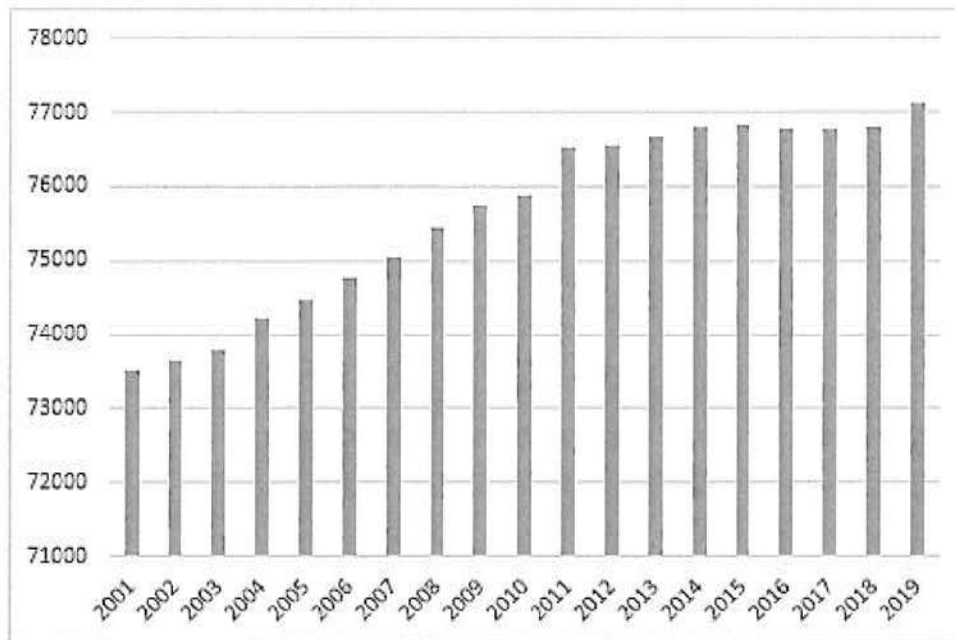
Forrás: KSH- TEIR

2.1.4 Lakásállomány

Miskolcon 2019-ben 77.114 db lakást tartottak nyilván; ez a szám 2001 és 2011 között folyamatosan emelkedett; az emelkedés mértéke a 2008-as gazdasági válságot követő években lassult, majd 2011-től enyhe emelkedés kezdődött. Az új lakásépítési támogatásoknak köszönhetően 2018-2019-ben újabb növekedési szakaszt figyelhetünk meg.

Az ingatlanpiaci szereplők tapasztalatai szerint a négyzetméter árak átlagosan 2019-re jelentősen megugrottak Miskolcon is, a nagy felfutási szakasz azonban az év közepén megállt. Miskolcon 2018-ban 269 db új lakást értékesítettek, 1000 lakásra 35 db újlakás értékesítés jutott, az átlagos négyzetméterár a városban a KSH adatai szerint 317 eFt volt.

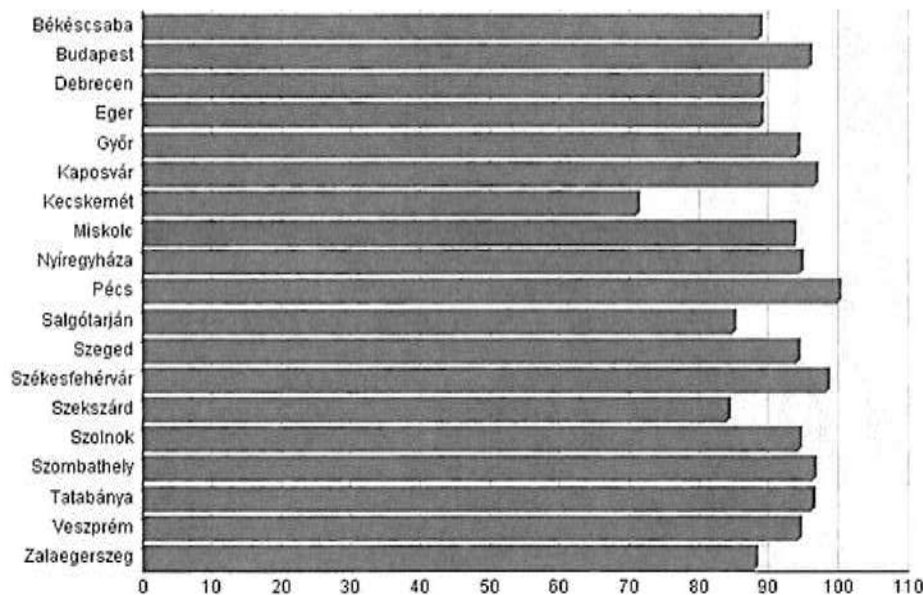
A családi házak áremelkedése a nagyobb városokban elmaradt a többi társasházi kategóriáétól. 2015 óta közel kétszeresére drágultak Miskolc lakásainak árai.

12. ábra: Épített lakásállomány változása Miskolcon 2001-2019 (db)

Forrás: KSH Statinfo

A lakások közműellátottsága: a közcsatornába bekötött lakások száma valamennyivel magasabb a nagyvárosok átlagához képest. A gázhálózatba bekötött lakások aránya: 84,9%.

13. ábra: A közcsatorna hálózatba bekötött lakások aránya 2018 (%)

Forrás: TeIR

Önkormányzati tulajdonú lakások száma és komfortfokozata:

A lakásállományon belül külön kategóriát képeznek az önkormányzati tulajdonú lakások, amelyek az Önkormányzat lakásgazdálkodási közfeladatának teljesítését szolgálják. Az önkormányzat lakásállománya összesen: 4859 db. A lakások komfortfokozatok szerinti megoszlása:

Komfort fokozat	Darab	Összes alapterület, m ²
összkomfortos	3 363	164 715
komfortos	785	42 312
félkomfortos	175	8 007
komfort nélküli	508	19 949
szükség- és egyéb lakások	28	599
Összesen	4 859	235 582

4. táblázat: Lakások száma és alapterülete Miskolcon 2019

Forrás: MMJV Polgármesteri Hivatala

2.2. Gazdasági környezet

Miskolc Észak-Magyarország legnagyobb városa és művelődési centruma. A város fejlődésében nagy szerepet játszottak a hagyományos iparágak (fémipar, gépipar, papírgyártás) és a kereskedelem. Egyre meghatározóbbá válnak azonban az új, innovatív tevékenységek: az ICT, elektronika, úripar, megújuló energiával felhasználásra épülő tevékenységek, autóipar, logisztika, valamint a call center szolgáltatások

A privatizációval egyidejűleg a városban megjelentek az első külföldi tulajdonú vállalatok és kereskedelmi üzletláncok. Elsők között a következő külföldi cégek kezdték meg Miskolcon a termelést:

- a Delco Remy (ma Remy Automotive, tevékenysége: generátorok és indítómotorok felújítása)
- a SIAD Kft. (ipari és egészségügyi gázokat gyártó és forgalmazó olasz vállalat), valamint
- Shinwa Magyarország Precíziós Kft. (tevékenysége: az autóipari audio rendszerek alkatrészeit gyártja)

A Bosch cégcsoportnak város jelenlegi legnagyobb foglalkoztatója. Első gyára 2001-ben kezdte meg működését, ma már két önálló vállalat – a Robert Bosch Power Tool Elektromos Szerszámgyártó Kft. és a Robert Bosch Energy and Body Systems Kft. – közel 5000 főt foglalkoztat, és számtalan beszállítónak, partnernek biztosít megrendeléseivel megélhetést. 2018. januárjától a Bosch csoport indítómotorokat és generátorokat gyártó, nagy múltú részlege független társaságként folytatta termelési tevékenységét, Generators Starters E-Components Automotive Hungary Kft. néven. A 2500 fős üzem ezt követően SEG Automotive néven működött, illetve működik tovább. Autóipari szempontból a világ 16 legfontosabb piacán jelen levő, több mint 8 000 alkalmazottat foglalkoztató SEG Automotive a legmagasabb színvonalú mérnöki megoldásokat és termékszakértelmet biztosító hálózatot működtet, Németországtól Kínáig. A társaság termékeit a legmodernebb technológiai megoldások és legmagasabb szintű minőségi standardok teszik egyedülállóvá: világszerte szinten minden autóipari társaság az SEG Automotive testre szabott megoldásait használja személy- és haszongépjárművekhez egyaránt.

A város gazdasági fejlődése és foglalkoztatási mutatóinak javulása szempontjából az autóipar meghatározó: a legnagyobb foglalkoztató Bosch mellett a Shinwa jelenleg 552 főt alkalmaz. A 2013-ban betelepült Takata Safety Systems Hungary Kft. első lépcsőben 1000 munkavállaló felvételét valósította meg. Jelenleg a Takata jogutódja, Joyson Safety Systems Hungary Kft. összesen 2346 főt foglalkoztat. Több kisebb cég is aktív a járműipari területen: Patec, Remy Automotive, TS Hungaria stb. A GS Yuasa 2018-ban jelentette be, hogy Miskolc déli ipari parkjában építi fel első európai gyárát, a miskolci székhelyű GS Yuasa Magyarország Kft. a 2019-ben bejelentett 51 fő helyett jelenleg 31 főt foglalkoztat.

A cégek és partnereik klaszterbe szerveződtek, NOHAC – Észak-magyarországi Autóipari Klaszter 2006 végén alakult három vezető beszállító, a BOKIK, valamint a Miskolci Egyetem Innovációmenedzsment Kooperációs Kutatási Központ részvételével. A klaszter célja, hogy az észak-magyarországi térség autóipari beszállítóinak társulása révén növelje azok versenyképességét, innovációs és jövedelemtermelő képességét, s így közelebb hozza tagjait az európai autógyártáshoz és az európai autógyártást partnereihez.

Az alapítást követően számos további cég csatlakozott a NOHAC-hoz, amely mára 77 tagot számlál. A tagok többsége fém- és műanyag megmunkáló vállalkozás, de találunk köztük tervezőirodákat, tanúsítással és egyéb szolgáltatásokkal foglalkozó vállalkozásokat is. A klaszter tagvállalatai által foglalkoztatottak létszáma meghaladja a 16 000 főt, árbevételük megközelíti a 731 milliárd forintot, export árbevételük több mint 569 milliárd forint.

A NOHAC mellett Miskolcon még két akkreditált innovációs klaszternek van központja. Az Magyar Űripari Klaszter (HUNSPACE) egyik célja nagyprojekteken keresztül jelentősen növelje a hazai cégek szerepét a nemzetközi űrprogramokban, tagjai a NASA űrholdjaihoz is szállítottak alkatrészeket. A Magyar Űripari Klaszter tagjai (így kiemelten a miskolci székhelyű ADMATIS Kft.) számára a NASA-val való együttműködést és üzletkötést a közismert nevén Miskolci Űrkemence¹ hozta el. Ennek eredményeit felhasználva sikerült a tagoknak több projektet is megvalósítani, műholdakat, mérőeszközöket fejleszteni és gyártani. A legismertebb műholdcsalád – melynek két példánya épült Miskolcon – a SENTINEL-2. Ezek a műholdak lehetővé teszik az egész földfelszínt tartalmazó, dinamikus számítógépes modell felépítését, ami jelentős befolyással lehet a mezőgazdaság, az erdőgazdálkodás, az ipar, a közlekedés és az energetika szervezésére.

Az Észak-Magyarországi Informatikai Klaszter 2007-ben jött létre, öt alapító taggal. Mára 41 tagja van, többek között a MISYS, a Szinvanet vagy az Evosoft. Az Informatikai Klaszter egy vállalkozói szövetség az informatika területén. Az alapítók célja az volt, hogy képességeket, adottságainkat összeadják, növelve ezáltal üzleti lehetőségeiket, eredményeiket. Az Informatikai Klaszter egy előnyökkel járó együttműködési keretet nyújt tagjai számára k+f tevékenységeik, szolgáltatásaik összehangolásával, javításával, infrastruktúrájuk fejlesztésével, problémáink közös megoldásával. A klaszter hídképző szerepet kíván betölteni az észak-magyarországi régió tudományos központjai és az informatikai piac szereplői között. A Klaszter tagjai éves szinten több mint 18 milliárd Ft nettó árbevétellel rendelkeznek, melyből 10 milliárd Ft a kis- és középvállalkozások teljesítménye.

A szolgáltatási szektort erősítik a Miskolcon működő szolgáltató központok, call centerek, melyek kiváló munkalehetőséget biztosítanak képzett, diplomás szakemberek számára (is). Itt fontos megemlíteni a Vodafone Magyarország Zrt. Miskolcon működő Regionális Ügyfélszolgálati Központját, amely a 2009-ben az eredetileg 300 főre tervezett alkalmazotti

¹ Az Alfa Űrállomásra készült, ahol mikrogravitációs olvasztási kísérleteket szándékoztak vele végezni. A később Nemzetközi Űrállomás néven megvalósuló programhoz felkészülésként a NASA Marshall Space Flight Centerben, Huntsville-ben tesztelték és vásároltak is belőle. Az űrkemencét a Miskolci Egyetem és az ADMATIS Kft. fejleszti.

létszáma meghaladta a 600 főt. További hasonló profilú cégek is megtelepedek Miskolcon (pl.: CORVUS TELECOM Kft.)

A fentiek mellett fontos kiemelni az élelmiszeripari fejlesztéseket. A Nestlé Magyarország Kft. diósgyőri gyára a Nestlé cégcsoport egyetlen, kizárólag üreges csokoládéfigurák gyártására specializálódott üzeme a világon, amely húsvét előtt 21 ország számára gyártott csokoládé figurákat. A gyárban körülbelül 700 fő foglalkoztatását biztosítja a cég. Kiemelendő a Miskolci Likörgyár Zrt. emblematikus jelenléte is, melynek elődjét (Központi Szeszfőzde) 1917-ben alapították és jelenleg közel 40 főt foglalkoztat.

A gazdasági fejlődésben és a lakosság életminőségének javításában nagy szerephez jutottak a XX. század végén az ipari parkok. Kialakulásuk spontán módon kezdődött a 90-es évek elején, elsősorban a helyi önkormányzatok és a multinacionális cégek kezdeményezésére. A jelentőségük felismerésére utal, hogy 1997-ben az „Ipari Park” cím pályázati rendszer meghirdetésével kialakításra kerültek a központi szabályozási keretek, valamint különböző pályázati lehetőségeket nyitott meg, elsősorban az infrastrukturális feltételek javítása érdekében.

2005-ben egy 68,5 hektár nagyságú terület kapta meg az „Ipari Park” címet, így alakult ki a Miskolci Ipari Park. A következő lépésben az Ipari Park 1,4 milliárd forint összértékű fejlesztésével 2009-ben megvalósult az úgynevezett Mechatronikai Ipari Park projekt, így ma egy 39,5 hektár nagyságú, kiemelkedő földrajzi és logisztikai adottságokkal rendelkező, összközműves zöldterület várja a befektetőket. A Mechatronikai Ipari Parkba betelepült vállalkozások között található például WET WIPE Kereskedelmi és Szolgáltató Kft., Gustav Wolf Miskolci Drótgépgyár Kft. és a SeM-KER Kereskedelmi Kft.

A Miskolc Déli Ipari Parkba szintén több beruházó talált otthonra, így a már korábban említett Joyson Safety Systems Hungary Kft. A közelmúltban bejelentésre került, hogy logisztikai és autóiipari gyártóüzemet épít Miskolcon, a Déli Ipari Parkban egy alumínium öntéssel foglalkozó török fémmegmunkáló autóiipari beszállító vállalat, az Adöksan Hungary Kft. A cég 7 hektáros alapterületű ingatlanon 11,5 millió eurós beruházást kezdett meg. A számos nemzetközi járműgyártóval is üzleti kapcsolatban álló befektető társaság legalább 100 ember foglalkoztatását tervezi hosszú távon.

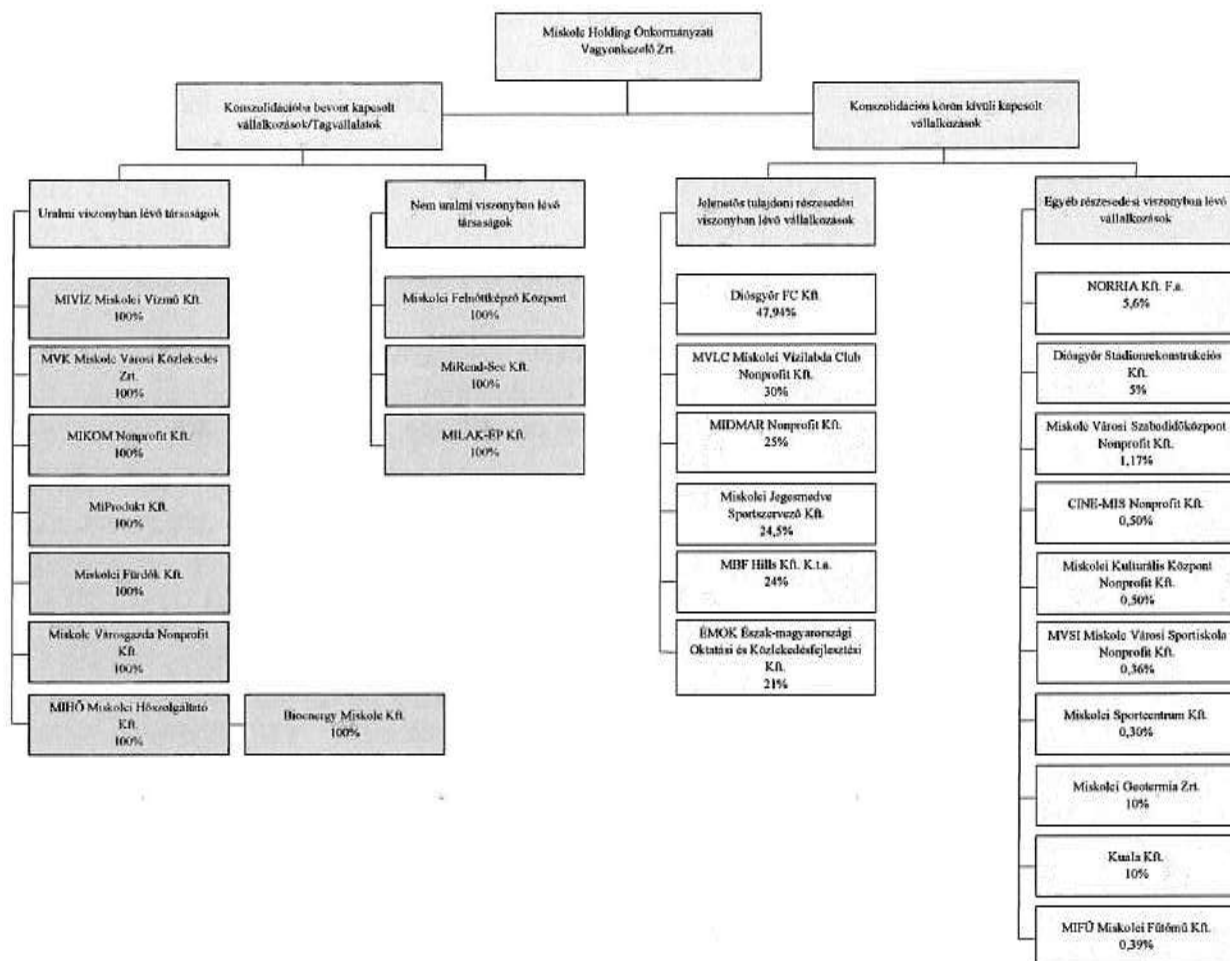
2019. februárjában a Külgazdasági és Külügyminisztériumban bejelentésre került, hogy a német Lufthansa vállalatcsoport repülőgépjavitással és fenntartással foglalkozó vállalata, a Lufthansa Technik AG 43 milliárd forintos befektetéssel szervizközpontot telepít Miskolcra, az Északi Ipari Parkba, mellyel 400 új munkahelyet teremt. A Lufthansa Technik szervizközpontja a város történetének eddigi legnagyobb beruházása. A miskolci telephely kialakítása 2021-ben indul, és a tervek szerint 2022-ben kezdi meg a működését. A javító/felújító tevékenység 2022-ben kezdődik, de a leendő munkatársak képzése már 2019-től folyamatosan zajlik a társaság hálózatának kijelölt üzemeiben.

A fenti önkormányzati tulajdonú ipari parkok mellett magánkézben lévő barnamezős ipari park és logisztikai park is teret biztosít a vállalatok fejlődéséhez. Megállapítható, hogy az újonnan betelepülő cégek az utóbbi években több ezer új munkahelyet és több milliárd forint értékű beruházást, fejlesztést valósítottak meg. Emellett azonban szükséges a helyben működő cégek, vállalatok számára is versenyképes üzleti környezetet kialakítani, fejlesztéseiket ösztönözni.

Természetesen az Önkormányzat sem pusztá szemlélője a helyi vállalkozási tevékenységnek. Mára ugyanis világszerte felértékelődött az önkormányzatok intézményfenntartói szerepe, sokkal inkább a helyi gazdaságfejlesztés motorjává váltak. Ennek módja nem csak a külső vállalkozások támogatásában, hanem az önálló vállalkozási tevékenységben valósul meg, melynek fő célja és meghatározó szempontja a közfeladatok, közszolgáltatások hatékony, eredményes, magas színvonalú ellátása lehet.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata így például a kulturális és közművelődési alapszolgáltatások nyújtására vonatkozó kötelezettségét kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságai útján valósítja meg. Emellett az ugyancsak 100%-os önkormányzati tulajdonú Miskolc Holding Önkormányzati Vagyonkezelő Zrt. Miskolc város egyik legnagyobb, legtökeerősebb vállalatcsoportja, a város gazdasági életének meghatározó szereplője. Széleskörű, a gazdaságfejlesztési területeket is felölelő tevékenysége a város dinamikus fejlődésének záloga. Tagvállalatai biztosítják a mindennapi élethez szükséges szolgáltatásokat, üzemeltetik a távhőszolgáltatást, víz- és csatornaszolgáltatást, a hulladékkezelést, a közösségi közlekedést, valamint a parkolási rendszert. Tevékenységének szerves része a városfejlesztés, a városkép megújítása, a városgondozás és a belvárosi rehabilitáció koordinálása.

A Miskolc Holding Zrt. által uralt – az alábbi ábrával bemutatott – vállalatcsoport létrehozásának célja az új önkormányzati befektetések, vállalkozások feltételeinek megteremtése, pályázati lehetőségek igénybevétele, projektszemléletű működtetése volt, aminek elvárt, remélt következményeként csökkenhet a város költségvetését terhelő pénzügyi támogatási igény. A Miskolc Holding Zrt. emellett több, részben Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdonában is álló gazdasági társaság tagja, biztosítva ezáltal a közvetett önkormányzati befolyást is.

14. ábra: Miskolc Holding felépítése

Forrás: Miskolc Holding Zrt.

Közlekedés és infrastruktúra

Miskolcon futnak össze a jelentősebb térségi kapcsolódási pontok, mind a vasúti, mind a közúti közlekedési infrastruktúrát tekintve, így a megye főbb közlekedési kapcsolatai is a városra koncentrálnak. Az M3-as autópálya, és az M30-as út Miskolcig vezető szakasza Borsod-Abaúj-Zemplén megye egészének elérhetőségét javította, kedvező hatást gyakorolt a gazdaság fejlődésére. A 2015 nyarán átadott északi elkerülő útnak köszönhetően becslések szerint napi ötezerrel csökkent a belvárosban áthaladó gépjárművek száma. Az új, körforgalmúvát átépített csomópontok és útkeresztezések eredményeképpen a közlekedés gyorsabbá és biztonságosabbá is vált.

Miskolc jelentős vasúthálózati kapcsolatokkal is rendelkezik. Több országos törzshálózati vasúti pálya is érinti a várost. Emellett további két országos vasúti mellékvonal is átmegy a városon.

A városban két vasúti pályaudvar található: a Tiszai- és a Gömöri pályaudvar. Az előbbi jelentős vasúti csomópontként szolgál a keleti országrész, valamint Szlovákia irányába. Miskolc összeköttetését a fővárossal és a térség nagyobb városaival InterCity járatok biztosítják. Miskolc és Garadna között közlekedik a keskeny nyomtávú erdei vasút (Lillafüredi Állami Erdei Vasút), mely turisztikai szempontból bír jelentőséggel. A városban egy kisebb repülőtér is található füves kifutópályával, ám ez a tömegközlekedésben nem játszik szerepet. A legközelebbi nemzetközi reptér Kassán (84 km) és Debrecenben (113 km) található.

A kerékpárutak tekintetében a Tiszai pályaudvart Diósgyőrrel összekötő fejlesztésén túl részben megvalósult az elektromos közösségi kerékpárrendszer Miskolcon, azonban üzleti modell kidolgozása hiányában nem indult meg a rendszer üzemeltetése. Miskolc a levegőminőség javítása érdekében válaszokat keres a közlekedés megújítására, ezért a Zöldebb Városokért alapelvei mentén fogalmazza meg jövőképét. A környezettudatos szemléletformálás fontosságát igyekszik népszerűsítő, figyelemfelkeltő programokkal összekapcsolni: autómentes nap, a Föld napja, civil kezdeményezések pl.: Critical Mass támogatása, vagy csatlakozás a Green City mozgalomhoz. Továbbá Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata részese a „Nyolc magyarországi régió levegőminőségének javítása a levegőminőségi tervek megvalósításán keresztül” elnevezésű, LIFE17IPE/HU/000017 azonosítószámú projektnek. Ebben a projektben egy olyan mérőműszer prototípusát fejleszti ki a Miskolci Egyetem az Önkormányzat közreműködésével, amely Miskolcon (és Kaposváron) a levegő PM10 szennyezettségének monitorozását végzi, segítve ezáltal a szmoghelyzetek kialakulásának, szerkezetének és dinamikájának vizsgálatát. A lokális szennyezettségre vonatkozó információkkal pedig megalapozhatóak a levegőminőség javítását szolgáló intézkedések.

Az elmúlt években üzembe helyezett alacsony padlós Škoda villamosok után 40 darab szóló és 35 darab csuklós járműből álló környezetkímélő CNG autóbusz flottát állított a rendszerbe a városi közlekedési vállalat. A fejlesztés eredményeképpen a miskolci városi közlekedést szolgáló autóbuszok döntő többsége alacsony padlós, klimatizált, környezetbarát és gazdaságosabb fenntartású lett.

Miskolc országos szinten is kiemelkedő közműhálózattal rendelkezik. A MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. Magyarország második legnagyobb távfűtési rendszerét üzemelteti. A környezetvédelmi szempontok előtérbe helyezése indukálta a biomassa tüzelésű fűtőmű létesítésének elkészítését, valamint Miskolc geotermikus erőforrásainak felkutatását. A geotermikus hőszállító rendszer üzembe helyezésével elindult Közép-Európa legnagyobb geotermikus fűtőműve. Ezzel Miskolc távhőellátásának közel a fele geotermia alapú lett. Így a 2012-ben átadott biomasszaerőmű után újabb korszerű és környezetbarát szolgáltatással gazdagodott Miskolc távhő szolgáltatási profilja.

A természeti katasztrófák pusztításainak megelőzése érdekében, többek között megoldódott a Szinva patak mederrendezése. Megvalósult a Miskolc városi csatornahálózat bővítése, valamint az ivóvízellátás biztonságának javítása. Megtörtént a Szinva patak szennyező forrásainak felszámolása. Több mint 900 új csatornabekötésre került sor a 19,8 km hosszú új

szennyvízcsatorna kiépítésének köszönhetően. A Miskolc-Tapolcai Vízműnél ultraszűrő beépítésére került sor, valamint megvalósult egy biztonsági tároló kiépítése. Korszerű, folyamatos számítógépes ellenőrzést biztosító monitoring-rendszer épült ki a város ivóvizét biztosító kutakra és forrásokra, ami garantálja, hogy kristálytisza ivóvíz jusson el a miskolci fogyasztókhoz.

2.3 Köznevelés, oktatás

2.3.1 Bölcsődei, óvodai ellátás

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Nkt.) 2. §-a szerint 2013. január 1. napjától köznevelési intézményt

- a) az állam, valamint
- b) az Nkt. keretei között
 - ba) a nemzetiségi önkormányzat,
 - bb) az egyházi jogi személy,
 - bc) a vallási egyesület vagy
 - bd) más személy vagy szervezet

alapíthat és tarthat fenn, ha a tevékenység folytatásának jogát - jogszabályban foglaltak szerint - megszerezte. Óvodát tehát települési önkormányzat is alapíthat és tarthat fenn.

Az Nkt. 74. §-a alapján az állam gondoskodik - az óvodai nevelés, a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelése, a többi gyermekkel együtt nevelhető, sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése kivételével - a köznevelési alapfeladatok ellátásáról. A köznevelési feladatokat az állam intézmény alapításával és fenntartásával, továbbá az egyházi köznevelési intézmény, a nemzetiségi önkormányzat fenntartásában álló vagy a magán köznevelési intézmény útján látja el, a fenntartóval az állam köznevelési szerződést köthet. Az óvodai nevelésről, a nemzetiséghez tartozók óvodai neveléséről, a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséről a települési önkormányzat vagy társulása intézmény alapítása és fenntartása vagy köznevelési szerződés révén gondoskodik. A nemzetiségi önkormányzat a nemzetiség által lakott településen a nemzetiséghez tartozók óvodai nevelésére és iskolai nevelés-oktatására létrehozott intézmény fenntartói jogát átveheti a települési önkormányzattól, az államtól.

A bölcsőde a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásáról szóló 1997. évi XXXI. törvénynek megfelelően 20 hetestől-3 éves korú, családban nevelkedő csecsemőket és kisgyermekeket ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

Miskolc által fenntartott bölcsődék 10 telephelyen (ebből jelenleg 2 ügyeleti rendszerben) 784 férőhelyet biztosítva végzik tevékenységüket. Működtetésükről az önkormányzat költségvetési szerve, a Miskolci Egyesített Szociális Egészségügyi és Gyermekjóléti Intézmény útján gondoskodik. 2019. évben beiratott gyermek száma 651 fő, ebből SNI diagnózissal 10 fő rendelkezett, tényleges igénybevétel 421 fő volt. 2020. márciusában beiratott gyermekek száma 676 fő, ebből SNI diagnózissal 10 gyermek rendelkezik. Jelenleg ténylegesen 392 gyermek jár bölcsődébe, ebből 6 gyermek rendelkezik SNI diagnózissal, szakértői véleménnyel. Nemzetiségi bölcsődével az Önkormányzat nem rendelkezik.

A miskolci bölcsődei ellátás az alapellátáson túli szolgáltatásként időszakos gyermekfelügyelettel (óradíjas szolgáltatás), játszó csoport (napdíjas szolgáltatás) és/vagy sószoba (alkalmankénti térítés) működtetésével segíti a családokat. A család- és gyermekjóléti

szolgáltatás családsegítő munkatársai előre meghatározott időpontban *bölcsődei szociális munka* szolgáltatást biztosítanak. Bölcsődénként több csoport működik. Egy-egy csoport 2 csoportszobából áll, ahol 12, illetve 14 gyermek tartózkodik. Gondozásukat, nevelésüket csoportszobánként 2 fő kisgyermeknevelő biztosítja, akik munkáját 1 fő bölcsődei dajka segíti.

Miskolc Megyei Jogú Városban a köznevelési feladatellátást a 2019/2020. nevelési évben összesen 75 miskolci székhellyel/telephellyel működő köznevelési intézmény² biztosítja.

Miskolcon jelenleg 32 önkormányzati fenntartású óvoda működik, ezekbe az óvodákba 2019/2020 nevelési évben, azon belül 2019. év folyamán 3.767, továbbá a 2020.04.15-i adatok szerint 3.862 gyermek igényelt ellátást. A 32 óvodából 1 intézmény működik szlovák nemzetiségi óvodaként, melyből 11 fő vallotta szlovák nemzetiségűnek magát. 78 gyermek rendelkezik SNI diagnózissal (BNO kód), mely a rendelkezésre álló 2019/2020. nevelési évben szakvéleménnyel ellátott legfrissebb – 2020.03.27-i – adatgyűjtés szerinti SNI szám.

A 2019/2020-as nevelési évben magán fenntartású óvodába járó gyermekek száma 47 fő, egyházi fenntartású óvodába járó gyermekek száma 1.092 fő volt.

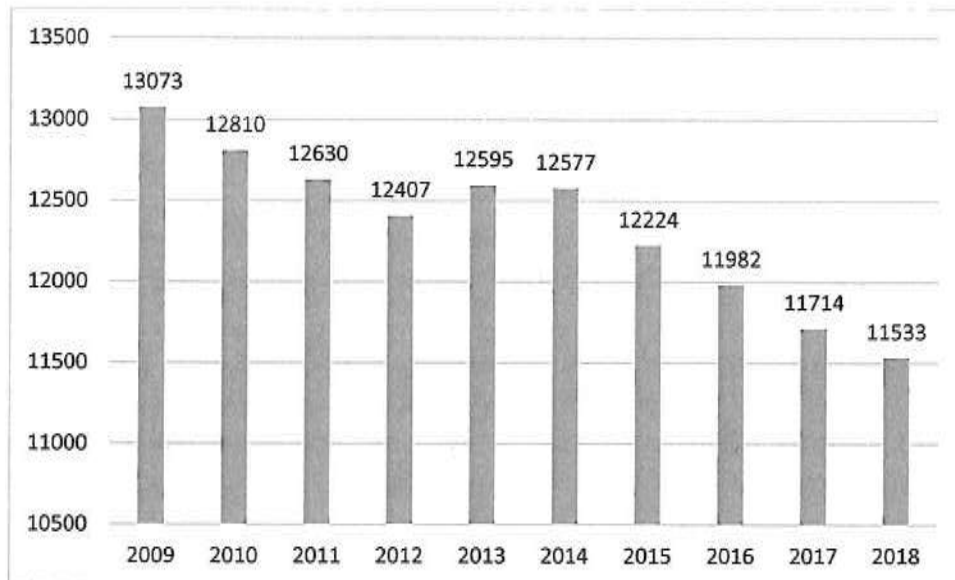
Miskolc általános- és középiskolai kínálata is sokszínű. A családok állami, egyházi és civil működtetésű intézmények közül választhatnak.

2.3.2 Általános iskolai képzés

Miskolcon a Miskolci Tankerületi Központ fenntartásában 27 állami fenntartású általános iskola működik. Emellett 10 egyházi és 4 egyéb fenntartású általános iskolában tanulnak miskolci gyermekek.

A miskolci állami fenntartású általános iskolákban foglalkoztatott pedagógusok létszáma a 2019/2020 tanévben 858 fő. Az általános iskolások száma 2014 óta folyamatosan csökken, mely összefügg a demográfiai mutatók csökkenő tendenciájával.

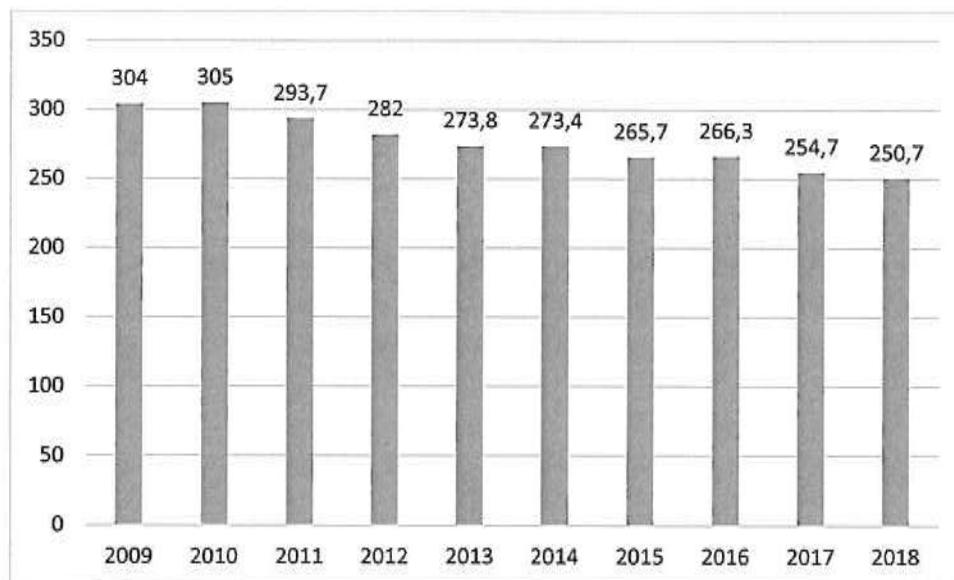
² Oktatási Hivatal kimutatása alapján: Működő köznevelési intézmények listája (aktuális adatokkal)
<https://www.oktatas.hu/kozneveles/kozerdekuadatok/>

15. ábra: Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő)

Forrás: KSH- TEIR

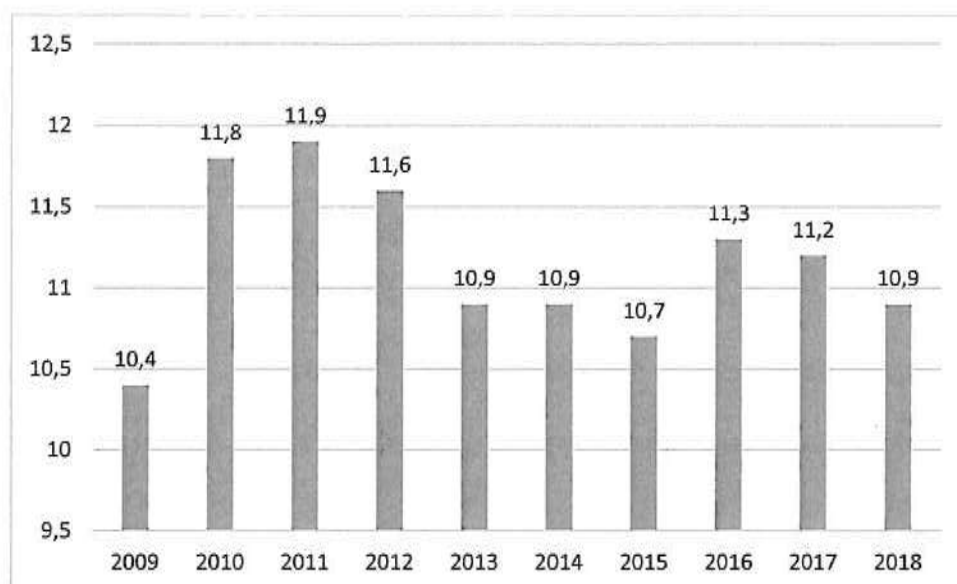
Miskolcon az általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma magas, közel 25%-kal felette van az országos átlagnak 2018-ban (203,2).

16. ábra: Általános iskolai feladatellátási helyek átlagos létszáma (fő)

Forrás: KSH- TEIR

A más településekről bejáró általános iskolások aránya az elmúlt évtizedben nem változott számottevően, 10-11% között mozgott.

17. ábra: Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)

Forrás: KSH- TEIR

2.3.3 Középfokú képzés

Miskolcon működő 29 középfokú intézmény fenntartói, működtetői:

- a Miskolci Szakképző Centrum,
- a Miskolci Tankerületi Központ,
- különböző egyházak,
- a Miskolci Egyetem (Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakgimnázium),
- és egyéb fenntartók – alapítványok.

Miskolci Szakképzési Centrum

A Miskolci Szakképzési Centrum a miskolci szakképzési intézményeket foglalja magába azzal a céllal, hogy a térség gazdálkodó szervezeteinek munkaerőigényét és az érdeklődők szakmatanulási igényét összehangolja és biztosítsa a régió munkaerőbázisát nem pusztán szakképzett, de az Ipar 4.0-a szempontjainak megfelelő képzések által. A tanulók technikumokban való továbbtanulással emelt szintű szakképesítésre és a felsőoktatásban való továbbtanulás lehetőségére tehetnek szert. A szakközépiszkolai képzések nagyon gyorsan - 3 év alatt – kereseti lehetőséget biztosítanak, és nem zárják ki a továbbtanulás lehetőségét sem. Az első szakmát szerző fiatalok és azok, akik esti munkarendben ingyenesen második szakképesítést is szeretnének, iskolarendszerű képzésekben tanulhatnak. A Szakképzési Centrum a felnőttképzésben is tevékenykedik, nyitottak igény esetén új képzések kidolgozására és lebonyolítására is.

Az elmúlt év májusában megjelent SZAKKÉPZÉS 4.0 kormányzati stratégia egyik kiemelt célja annak biztosítása, hogy a szakképzésben tanuló diákok, vonzó és minőségi szakképző intézményekben tanulhassanak. Ezen cél elérése érdekében „21. századi szakképző iskolák” elnevezéssel országos program indult, egy-egy város szakképző intézményeinek megújítására. A programban pilot jelleggel három város vesz részt, amelyek közül elsőként Miskolcon indulhatnak meg a fejlesztések. A program keretében a Miskolci Szakképzési Centrum négy iskolájában indul kiemelt fejlesztés. A Miskolci SZC Kandó Kálmán Informatikai Technikum a 21. századi színvonalú iskolaépületben a régió vezető informatikai iskolájává válhat. A

Miskolci SZC Andrassy Gyula Gépipari Technikum új épületrésszel bővül, amelyben speciális informatikai és gépészeti oktató termek jönnek létre. Az iskolában minőségi sportpályák és közösségi terek is épülnek. A Miskolci SZC Szemere Bertalan Technikum, Szakközépiskola és Kollégium az ország egyik legnagyobb létszámú iskolája. A panelépület hőszigetelésével és nyílászáróinak cseréjével megújul az iskola külső megjelenése. A fejlesztés során korszerű eszközök kerülnek az autópári tanműhelybe. A Miskolci SZC Szentpáli István Kereskedelmi és Vendéglátó Technikum és Szakképző Iskola az energetikai korszerűsítés mellett új tornateremmel és tanbolttal is gazdagodik.

A Miskolci Szakképzési Centrum 11 tagintézménye:

Intézmény neve	Cím
Miskolci SZC Andrassy Gyula Gépipari Technikum	3530 Miskolc, Soltész Nagy Kálmán utca 10.
Miskolci SZC Baross Gábor Üzleti és Közlekedési Technikum	3532 Miskolc, Rác Ádám utca 54-56.
Miskolci SZC Berzeviczy Gergely Technikum	3525 Miskolc, Hősök tere 1.
Miskolci SZC Bláthy Ottó Villamosipari Technikum	3527 Miskolc, Soltész Nagy Kálmán utca 7.
Miskolci SZC Kandó Kálmán Informatikai Technikum	3525 Miskolc, Palóczy László utca 3.
Miskolci SZC Kós Károly Építőipari, Kreatív Technikum és Szakképző Iskola	3534 Miskolc, Gagarin utca 54.
Miskolci SZC Martin János Szakiskola és Készségfejlesztő Iskola	3529 Miskolc, Áfonyás utca 18/A
Miskolci SZC Mezőcsáti Gimnázium és Szakképző Iskola	3450 Mezőcsát, Kossuth Lajos utca 12.
Miskolci SZC Mezőkövesdi Szent László Gimnázium és Közgazdasági Technikum	3400 Mezőkövesd, Mátyás király út 146.
Miskolci SZC Szemere Bertalan Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	3529 Miskolc, Ifjúság útja 16-20.
Miskolci SZC Szentpáli István Kereskedelmi és Vendéglátó Technikum és Szakképző Iskola	3532 Miskolc, Herman Ottó utca 2.

A Miskolci SZC kollégiuma:

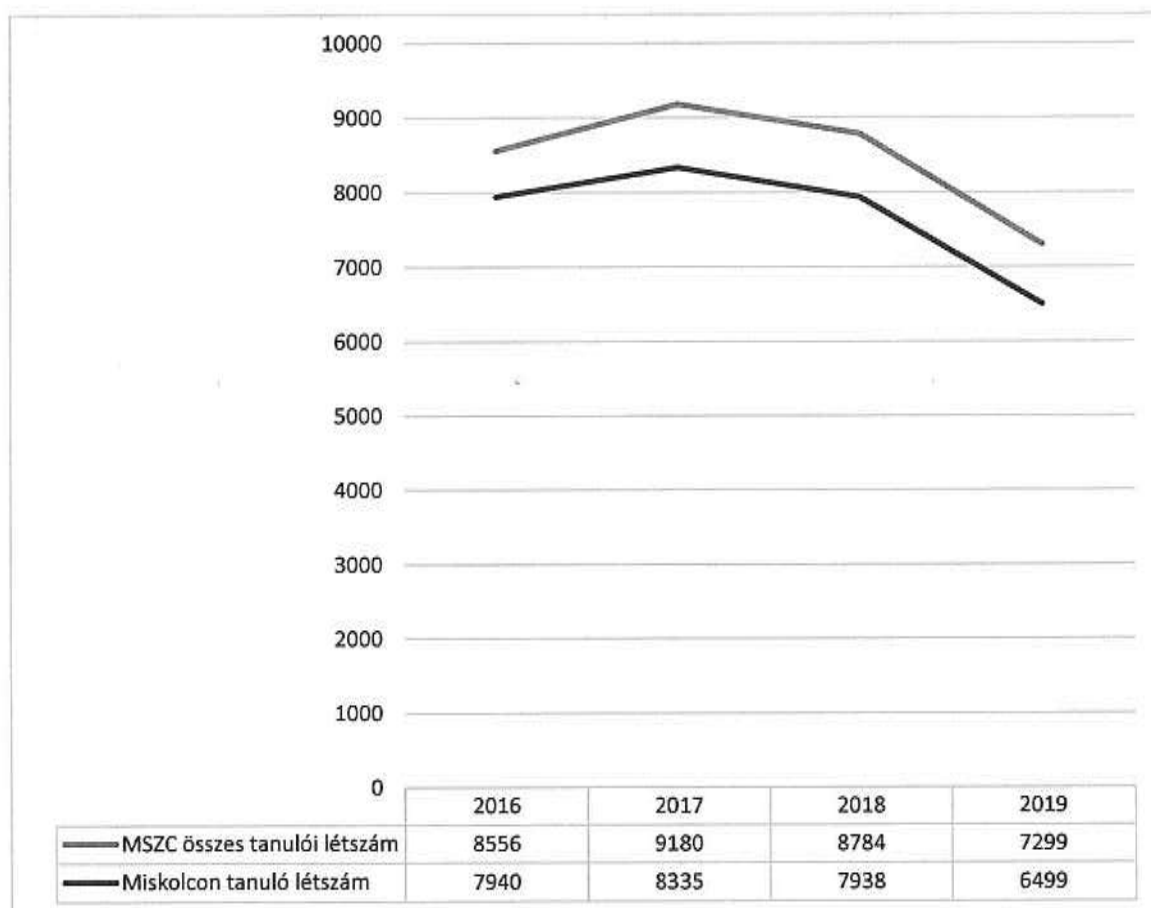
Intézmény neve	Telephelyei
	3529 Miskolc, Ifjúság útja 16-20.

Miskolci SZC Szemere Bertalan Technikum,
Szakképző Iskola és Kollégium

3533 Miskolc, Téglagyár utca 1.

3400 Mezőkövesd, Damjanich utca 1.

A Miskolci Szakképzési Centrum intézményeiben 2019 október 1.-i állapot szerint összesen (nappali rendszerű képzés és felnőttoktatás) 7299 tanuló vett részt, mely jelentősen csökkent létszám az egy évvel korábbihoz képest. A csökkenés oka, hogy a Miskolci SZC Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakgimnázium fenntartója a Miskolci Egyetem lett 2019 augusztusában.

18. ábra: Miskolci Szakképzési Centrum iskoláinak tanulói létszáma 2016-2019, (fő)

Forrás: miskolci-szc.hu

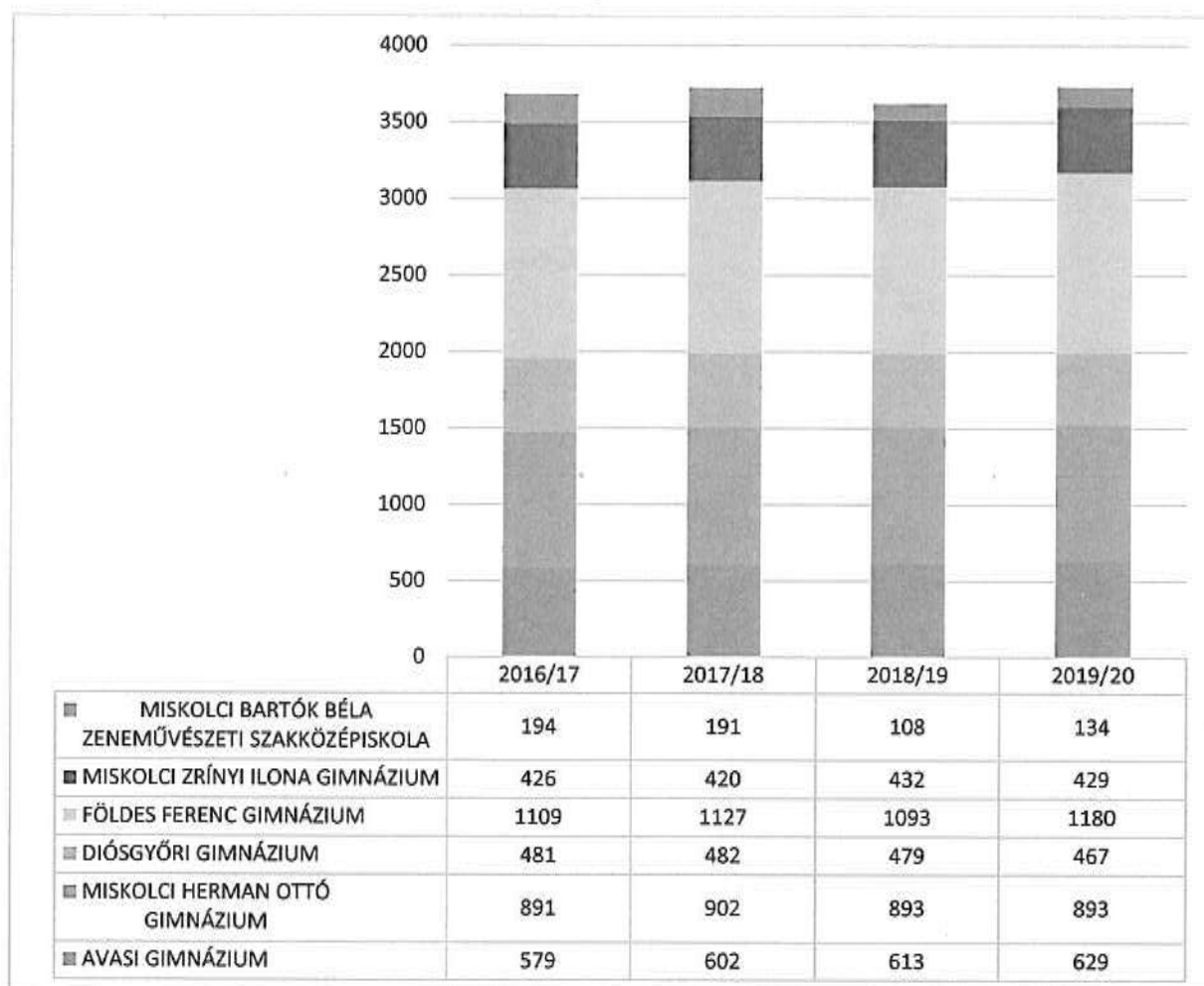
Középfokú beiskolázás és képzés az alábbi szakmaterületeken folyik:

Elektronika és elektrotechnika	Informatika és távközlés	Rendészet és közszolgálat
Építőipar	Kereskedelem	Specializált gép- és járműgyártás
Épületgépészet	Környezetvédelem és vízügy	Sport
Fa- és bútoripar	Közlekedés és szállítmányozás	Szépészet
Gazdálkodás és menedzsment	Kreatív	Szociális

Gépészet	Mezőgazdaság és erdészet	Turizmus-vendéglátás
Vegyipar		

Miskolci Tankerületi Központ

A Miskolci Tankerületi Központ fenntartásában lévő 5 gimnázium és 1 szakközépiskola tanulójának létszáma az elmúlt években kis ingadozással 3700 fő körüli értéken volt, a 2019/20-as tanévben összesen 3732 fő tanuló volt, melyből 218-an felnőttoktatásban vesznek részt.

19. ábra: TK fenntartású gimnáziumok tanulói létszáma 2016-2019, (fő)

Forrás: Tankerületi Központ

Legnagyobb gimnáziumok a Földes Ferenc Gimnázium (4 évfolyamos nappali képzés 302 fő, 6 évfolyamos nappali képzés 424 fő) és a Herman Ottó Gimnázium (8 évfolyamos képzés 511 fő, 4 évfolyamos képzés 357fő).

Egyházi fenntartású gimnáziumok és kollégiumok

Az egyházi fenntartású intézmények közül a legnagyobb a Fényi Gyula Jezsuita Gimnázium és Kollégium, melyben 823 gyermek jár, valamint a Fáy András Szakgimnázium 684 tanulóval. Az egyházi fenntartású középfokú oktatási intézményekben 2020-ban 257 fő pedagógus, valamint 155 fő segítő dolgozó vesz részt az oktatásban. A három egyházi fenntartású kollégiumban 2020-ban összesen 468 gyermek kapott elhelyezést. Egyházi fenntartású

intézmény még Miskolcon a Szent Benedek Középiskola és Alapfokú Művészeti Iskola Miskolci Tagintézménye és a Nyitott Ajtó Baptista Iskola (NABI) Mentor Művészeti Szakgimnázium és Középiskola városi intézménye.

20. ábra: Egyházi fenntartású gimnáziumok tanulói létszáma (2019/2020 tanév, fő)

Forrás: oktatás.hu

A városban 5 állami fenntartású és 4 egyházi fenntartású kollégium működik.

Miskolci Egyetem Ferenczi Sándor Egészségügyi Szakgimnázium

A Szakgimnázium 2019-ben a Miskolci Egyetem fenntartásába került. A Miskolci Egyetem Egészségügyi Karának dékánja szakmai felügyeletet gyakorol az intézmény működése felett. Az intézmény keretében szakgimnáziumi, szakközépiskolai és szakiskolai nevelés-oktatás mellett az Országos Képzési Jegyzékről szóló kormányrendeletben meghatározott egészségügyi és szociális ágazatokhoz tartozó munkakör betöltésére képesítő szakmai érettségi vizsga tehető, és szakmai képzés szerezhető. A Szakgimnázium alapfeladatai közé tartozik továbbá a felnőttoktatás és a Szakképzési Hídprogram keretében folyó nevelés-oktatás, valamint a többi tanulóval együtt nevelhető, oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók, és azoknak a sajátos nevelési igényű tanulóknak az iskolai nevelése-oktatása, akik az e célra létrehozott gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézményben, iskolai osztályban eredményesebben foglalkoztathatók.

A Szakgimnázium tanulóinak összlétszáma 1213 fő, gyógypedagógiai képzésben 32 fő, felnőttoktatásban pedig 579 fő vesz részt. Az intézmény 61 pedagógus és 25 egyéb dolgozó közreműködésével végzi feladatát.

Egyéb fenntartású középfokú oktatási intézmények

Az Egyéb fenntartású középfokú oktatási intézmények főbb adatai az alábbi táblázatban találhatóak:

		Összesen tanuló (fő)	ebből leány	Gyógypedagógiai képzés	Felnőttoktatás	Pedagógus	Dolgozó
Hámori Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola	Gimnázium	68	30	6	0	7	2
MISKOLCI RENDESZETI SZAKGIMNÁZIUM	Szakgimnázium	386	131	0	0	15	128
Debreczeni Márton Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Szakgimnázium és Szakközépiskola	Szakgimnázium	326	165	7	160	29	22
Kalyi Jag Roma Nemzetiségi Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Felnőttoktatási Intézmény- miskolci telephely	Szakközépiskola	205	86	5	46	7	12
Kalyi Jag Roma Nemzetiségi Általános Iskola, Gimnázium, Szakgimnázium, Szakközépiskola, Alapfokú Művészeti Iskola és Felnőttoktatási Intézmény- miskolci telephely	Gimnázium	204	136	1	116	6	1
Dr. Ámbédkar Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Általános Iskola és Martin Luther King Középiskolai Kollégium Martin Luther King Középiskolai Kollégiuma	Szakközépiskola	47	32	0	0	1	0
Dr. Ámbédkar Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Általános Iskola és Martin Luther King Középiskolai Kollégium Martin Luther King Középiskolai Kollégiuma	Gimnázium	43	21	0	0	8	2
Dr. Ámbédkar Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola, Általános Iskola és Martin Luther King Középiskolai Kollégium Martin Luther King Középiskolai Kollégiuma	Kollégium	33	18	0		1	6
Balázs Győző Református Gimnázium, Egységes Művészeti Szakgimnázium és Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű Művészeti Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Iskola	Gimnázium	61	34	4	0	1	0

Balázs Győző Református Gimnázium, Egységes Művészeti Szakgimnázium és Magyar - Angol Két Tanítási Nyelvű Művészeti Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Iskola	Szakgimnázium	145	111	14	0	35	20
MIOK József Nádor Gimnázium és Szakképző Iskola	Szakközépiskola	132	46	5	46	4	1
MIOK József Nádor Gimnázium és Szakképző Iskola	Szakkiskola	7	0	7	0	0	0
MIOK József Nádor Gimnázium és Szakképző Iskola	Gimnázium	30	16	6	7	1	0
MIOK József Nádor Gimnázium és Szakképző Iskola	Szakgimnázium	6	6	1	0	0	0
Mentor Általános Iskola, Gimnázium és Szakképző Iskola	Gimnázium	7	3	0	7	0	0
Borsod és Térsége Gimnázium és Szakközépiskola	Gimnázium	10	3	0	10	1	0
Miskolci Magister Gimnázium	Gimnázium	258	112	15	104	14	4
Fókusz Gimnázium, Szakképző Iskola, Általános Iskola és Felnőttképző Intézmény	Szak-középiskola	94	57	0	65	1	1
Fókusz Gimnázium, Szakképző Iskola, Általános Iskola és Felnőttképző Intézmény	Gimnázium	500	280	10	341	20	3
Alternatíva Életfa Általános Iskola, Gimnázium és Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola	Szakgimnázium	31	16	0	0	5	6

5. táblázat: Egyéb fenntartású közép fokú oktatási intézmények főbb adatai

Forrás: oktatás.hu

Duális Képzés

Budapest mellett Borsod-Abaúj-Zemplén megye is vezető szerepet lát el a duális oktatás terén azzal, hogy a legtöbb – duális rendszerben tanuló – diákot tudhatja magáénak. A képzési forma a középfokú oktatásban és a felsőoktatásban egyaránt jelen van.

A munkaerőpiacra való felkészültséget segítik azok a duális képzések is, melyek 2015 óta vannak jelen a Miskolci Egyetemen. Lényegük, hogy már a tanulmányok során olyan gyakorlatorientált tapasztalatokat szerezhessenek a diákok a szerződött partnereknél, melyek a későbbiekben segítik a munka világába való beilleszkedésüket.

A Miskolci Egyetemen összesen 4 karon lehet a képzésre jelentkezni a következő területeken: gazdaságtudományok, informatika, műszaki, társadalomtudomány, illetve természettudomány, valamint 15 szakképző iskolában is elsajátítható ez a képzési forma.

Jelenleg összességében mintegy ~5000 hallgatói szerződés van érvényben.

2020. májusi adatok szerint mintegy 147 partnerrel kötött már megállapodást az egyetem, melyek duális képzési gyakorlóléhelyekként szolgálnak.

Felnőttképzés

A középfokú oktatással együttműködve és azt kiegészítve a felnőttképzés könnyen és gyorsan reagál a gazdaság elvárásaira. Ma a miskolci felnőttképzésnek csaknem 3000 résztvevője van, célja, hogy a vállalatok a kiképzett szakemberek tudását saját igényeiknek megfelelően alakítsák. A felnőttképzés speciális képzési tartalmak létrehozásával egyedi megoldásokat kínál minden helyzetben, amely biztosítja, hogy a vállalatok a kiképzett szakemberek tudását saját igényeiknek megfelelően alakítsák.

A Miskolci Felnőttképző Központ Kft. magas szintű gyakorlati oktatást biztosít az iskolarendszerű szakképzést folytató iskolák diákjai számára és egyre nagyobb mértékben vesz részt a régió felnőttképzésében. A megrendelő vállalatok szakmai igényei alapján az OKJ-s szakképesítést adó programok mellett kompetencia alapú és nyelvi képzésekkel is foglalkozik. A cég hozzájárul mind a Miskolc Holding Zrt. tagvállalatainak, mind a régió multinacionális vállalatainak felnőttképzési igényeinek megoldásához: a képzési szükséglet felmérésétől a képzési programok kidolgozásáig, megvalósításáig. A versenyszféra mellett az államilag támogatott munkaerő-piaci képzési pályázatok is nagy hányadát képezik a cég tevékenységének. Kiemelt jelentőségűek a gépészet szakmacsoportban meghirdetett programok.

A Miskolci Szakképzési Centrum a régió meghatározó felnőttképző szervezete. A Miskolci Szakképzési Centrum keretei között 2019-ben 1000 fő vett részt 100 megvalósított felnőttképzési programban.

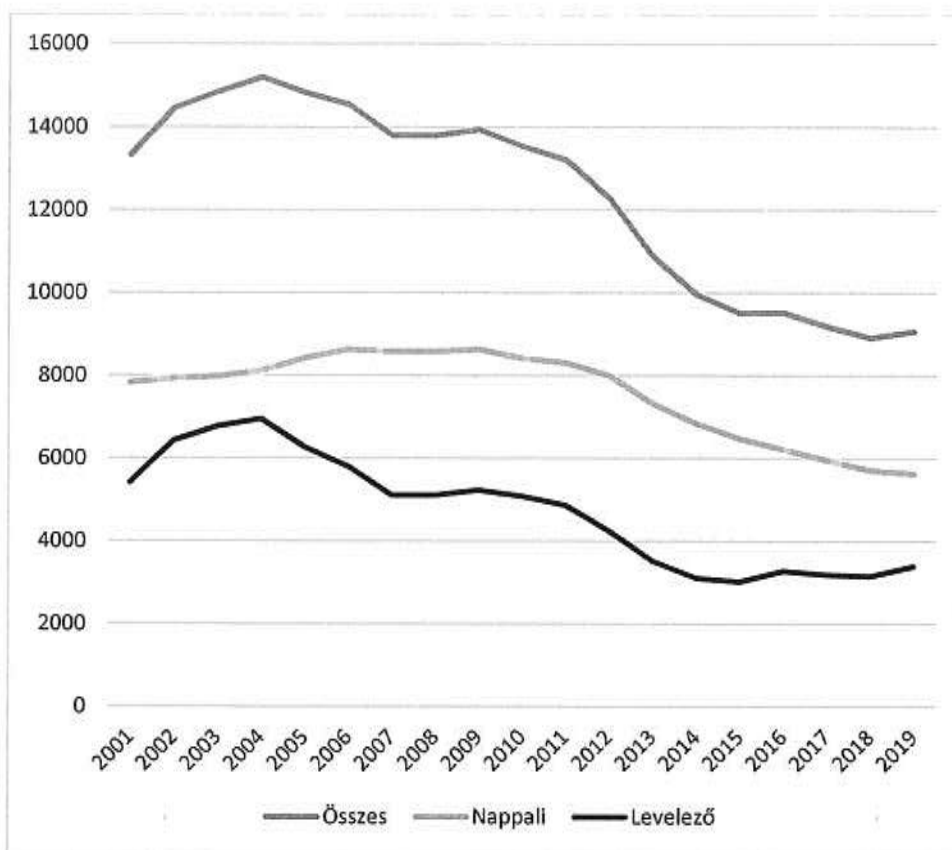
2.3.4 Felsőoktatás

„Hagyomány és megújulás – a tudás és közösség kampusza” - a Miskolci Egyetem a tudományok széles körét oktató és kutató egyetem, igazi universitas. Oktatási portfóliója, beiskolázási merítési bázis és oktatói kiválósága alapján a magyar felsőoktatás élvonalába tartozik, az intézmény a nemzetközi és hazai felsőoktatási rangsorokban kedvező és stabil besorolásokat ér el. Az oktatás - az Egyetemvárosban, a városban lévő Zenepalotában, Ózdon és Sátoraljaújhelyen - hét karon és egy intézetben folyik, minden képzési szinten: felsőoktatási szakképzés, alapképzés BA/BSc (41), mesterképzés MA/MSc (46), osztatlan képzés, doktori képzés (7 doktori iskolában), valamint szakirányú továbbképzés (81).

A Miskolci Egyetem karai alapítási sorrendben:

- Műszaki Földtudományi Kar
- Műszaki Anyagtudományi Kar
- Gépészmérnöki és Informatikai Kar
- Állam- és Jogtudományi Kar
- Gazdaságtudományi Kar
- Bölcsészettudományi kar
- Egészségügyi Kar
- Bartók Béla Zeneművészeti Intézet

A Miskolci Egyetem hallgatói létszámának alakulását az alábbi ábra mutatja be. Az összes hallgatói létszám emelkedése a karok számának bővülésével és a bölcsészképzés beindulásával a 90-es években indult meg, ez a folyamat azonban 2004-ben kifulladásra került, ekkor 15000 fő feletti volt a hallgatói létszám. 2005-ben a levelező hallgatók létszáma meredek esésbe kezdett, ezt 2009-ig a nappali tagozatos hallgatói létszám kismértékű növekedése sem volt képes kompenzálni. 2011-12-től kezdődően azonban minden képzési formában csökkenő tendencia figyelhető meg. 2015-től kezdve a levelező képzésben résztvevők száma azonos szinten maradt, azonban a nappali tagozatos hallgatói létszám esése folyamatos maradt évről évre.

21. ábra: A Miskolci Egyetem hallgatói létszámának alakulása képzési formák szerint 2001-2019 (10. havi adatok)

Forrás: <https://www.uni-miskolc.hu/hk/statisztikak.htm>

2019-ben a Miskolci Egyetemen hat éves rekordot döntött a felvettek száma, az előző évihez képest több, mint 5 százalékkal emelkedett. A Miskolci Egyetem karaira 2019-ben összességében 5381-en jelentkeztek, közülük a jelentkezők 45 százaléka nyert felvételt. Az első helyen a Miskolci Egyetemre jelentkezők (3181 fő) több mint 76 százaléka kezdhette meg tanulmányait. Ebben az évben összesített hallgatói létszámemelkedést ért el a karok többsége.

Sajnos a trend 2020-ban megtörni látszik országosan és a Miskolci Egyetemen egyaránt: 2020-ban nagymértékben csökkent a felsőoktatásba jelentkezők száma, 91,4 ezren jelentkeztek a felsőoktatásba, mintegy 20 ezerrel kevesebben, mint tavaly.

A jelentkezők idei száma az elmúlt 19 év negatív rekordja is: 2001 óta nem voltak olyan kevesen, mint 2020-ban. A Miskolci Egyetemre összesen 4294-en jelentkeztek az előző év 5381 fő jelentkezőjével szemben, mely 19%-os visszaesés.

2020 - modellváltás a Miskolci Egyetemen

2020. áprilisában fogadta el a Parlament azt a jogszabályt, mely szerint a Miskolci Egyetem egyike lesz annak a 6 felsőoktatási intézménynek, melynek fenntartója - a Budapest Corvinus Egyetem mintájára - vagyongazdálkodási alapítvány lesz. 2020. augusztus 1-jével kezdődően a Miskolci Egyetem fenntartója egy állam által létrehozott vagyongazdálkodási alapítvány, az Universitas Miskolcienzis Alapítvány. Az átalakítás a felsőoktatási intézmény

versenyképességének növelését szolgálja, az egyetem jogállása megváltozott; költségvetési szerv helyett egy állami alapítvány által fenntartott intézmény lett. Fontos változás, hogy a fenntartóváltást követően az egyetem 23 épülete és a benne lévő berendezés az egyetem tulajdonába került.

A hallgatók jogállásában az átalakulást nem okozott változást, az egyetem dolgozóinak a közalkalmazotti jogviszonya viszont megszűnt. A fenntartó alapítványt egy öttagú kuratórium vezeti, melynek tagjait az innovációért és technológiáért felelős miniszter nevezte ki:

Elnök: Dr. Varga Judit igazságügyi miniszter

Tagjai: Dr. Kriza Ákos, Marie-Theres Thiell, Kovács Erika, Fükő László

A fenntartó váltást követően a Miskolci Egyetem nem szakadt el teljesen az államtól, mint megrendelővel, mert 2022-től hosszú távú keretszerződést és 3-5 éves finanszírozási szerződést kötnek.

A hosszú távú működés optimális feltételeit az állami vagyonszármazás, a hallgatók után járó állami finanszírozás és az intézményi bevételek együtt biztosítják. A Miskolci Egyetemen továbbra is lesznek állami finanszírozású felsőoktatási képzések, ahol nem kell tandíjat fizetnie a hallgatóknak.

Vélhetően az új fenntartói rendszernek köszönhetően a korábbinál lényegesen szabadabb, rugalmasabb beszerzéseket folytathat majd a Miskolci Egyetem, az oktatói bérek tekintetében a bérek közelebb kerülhetnek a versenyszféra bérszintjéhez, emellett az alapítványi forma nagyobb működési szabadságot adhat az egyetemnek a humánpolitikai területen.

A gazdaságfejlesztés területén a versenyképesség és az innováció egymással nagyon szoros kapcsolatban lévő fogalmi rendszert alkot. A vonzó üzleti környezet kialakításában jelentős szerepe van az oktatás, szakmai képzés helyi igényeknek megfelelő rugalmas fejlesztésének. A gazdasági versenyképesség egy adott térségben nem képzelhető el az új termékek, új szolgáltatások és technológiák, módszerek rendszeres megjelenése, és a gazdasági életbe történő bevezetése nélkül. A kutató egyetemek, K+F+I intézetek, tudásátadó intézmények nemcsak nemzetközi, de hazai szinten is egyre szorosabban kapcsolódnak be a helyi gazdaságok életébe. Az egyetemi szereplő a helyi gazdasági ökoszisztéma építés alapbázisát jelentik mind nemzetközi, mind hazai környezetben.

A Miskolci Egyetem szerepe nem csak az oktatás, az intézmény az Észak-magyarországi régió szellemi tudásközpontja is. Működése egyre inkább kiegészül a gazdaság igényeihez való rugalmas reagálás és a gazdaságfejlesztésben való közvetlen részvétel kötelezettségével, és nagymértékben járul hozzá, hogy Miskolc vonzó település legyen a befektetők számára, mind az innovációs célok, mind pedig a szakember utánpótlás tekintetében.

2.4 Kultúra, turizmus, sport

2.4.1 Kultúra

A Miskolci Nemzeti Színház, az ország első kőszínháza, Közép-Európa egyik legkorszerűbb színházi épületegyüttese. Különleges látnivalókat kínálnak az érdeklődők számára a Herman Ottó Múzeum, mely több mint 600 000 műtárgyat őriz. Főleg képzőművészeti alkotásokat, régészeti leleteket és ásványokat gyűjt, de néprajzi kollekciója is jelentős. A képzőművészeti gyűjteményben a magyar festészet szinte minden kiemelkedő alakjának és irányzatának művei megtalálhatók.

A helyi egyetem, a vasgyártás, a kohászat-történet, a papírgyártás és a színház, valamint a Diósgyőri vár is önálló múzeummal rendelkezik. Az Egyetem-történeti Gyűjtemény és Selmei Múemlékkönyvtár egyik fő feladatának tekinti a hagyományok megőrzését a későbbi diáknemzedékek számára. Az Országos Műszaki és Közlekedési Múzeum Kohászati Múzeuma a magyarországi és az egyetemes kohászat-történetet mutatja be. A Miskolc-Újmassán található Massa Múzeumban a diósgyőri vasgyártás története elevenedik meg 1770-től 1870-ig.

Az elmúlt évtizedekben már nem csak a kiemelkedő gazdasági eredményekkel, hanem a nemzetközi hírnevet szerzett kulturális eseményekkel, turisztikai beruházásokkal is a vezető hírek között szerepel városunk. Soha korábban nem utaztak annyian Miskolcra, mint az elmúlt két évtizedben. A statisztikai összegzések ismeretében elmondhatjuk, hogy városunk mára az egyik legkeresettebb hazai turisztikai desztinációvá vált.

Az ezredfordulót követő évtized kulturális fejlesztései, az Európa Kulturális Fővárosa pályázaton elért második hely – Miskolc történelmében először legyőzte a fővárost és olyan vidéki vetélytársakat, mint Debrecen, Egert, Veszprémet, Győrt és még sok várost – feltette városunkat Európa kulturális térképére. A kulturális alapú városfejlesztés hazai gyakorlatának megteremtésével példát adott sok településnek arra, hogyan fedezheti fel éppen a kultúra segítségével saját múltjának értékeit és azt hogyan alkalmazhatja a fejlesztési programok kidolgozása során. Ennek a munkának elismeréseként a város 2008-ban elnyerte „A kultúra magyar városa” címet.

A tizenöt évvel korábban megkezdett városfejlesztési programok (IVS I-II.) jelentősen megváltoztatták a város épített arculatát. Új kulturális közösségi terek születtek, melyek új fogyasztási szokásokat generáltak és élhetőbbé, szerethetőbbé tették a belvárost. A főutca felújítása jótékonyan hatott a kereskedelemre és a szórakoztató iparra. A mára szinte jelképpé vált Szinva terasz egyfajta modern agóraként a művelődés és szórakozás központjává vált. A kulturális intézményi fejlesztések közül ki kell emelni a Hermann Ottó Múzeum új kiállító tereinek megépítését a Miskolci Nemzeti Színház rekonstrukciós munkálatainak befejezését, a Művészetek Háza megépítését.

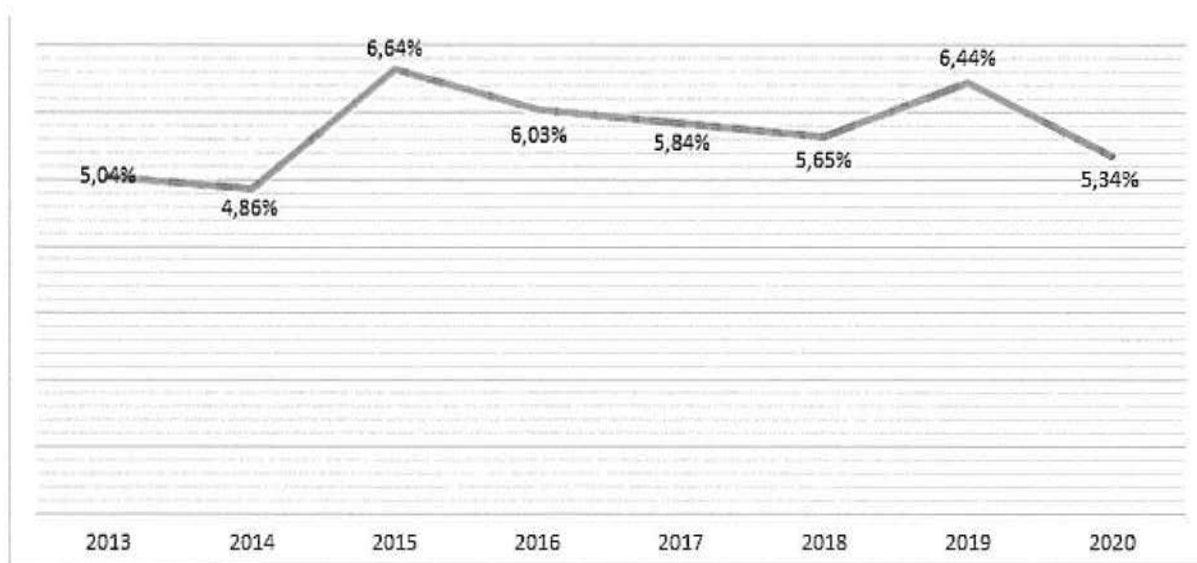
A város költségvetéséből származó forrásokat a Közgyűlés hagyja jóvá évente, a költségvetésben a kulturális finanszírozás az idegenforgalmi tételekkel közös csoportban

szerepel. A kötelező feladatok ellátásába a város saját szervezésű hivatalos rendezvényei (városi ünnepek, stb.) valamint a városi tulajdonban/fenntartásban működő kulturális szervezetek (nonprofit társaságok) támogatása tartozott bele. Az alábbi társaságok tartoztak ebbe a körbe:

- CINE-MIS Nonprofit Kft. működési támogatása
- Miskolci Nemzeti Színház Nonprofit Kft. támogatása
- Miskolci Csodamalom Bábszínház Nonprofit Kft. támogatása
- Miskolci Szimfonikus Zenekar Nonprofit Kft. támogatása
- Miskolci Kulturális Központ Nonprofit Kft. támogatása

Az önként vállalt kulturális feladatok szélesebb kört fednek le, ide tartoznak a város nagyrendezvényei, illetve az azokat szervező társaságok támogatásai (Operafesztivál, EFOTT), a kulturális szervezetek támogatása (Szinavölgyi Néptánc Együttes, Miskolci Galéria). Ezen a csoporton belül kiemelt nagyságrendű a MIKOM támogatása, amely, mint kulturális finanszírozási tétel szerepel, százmilliós nagyságrendben.

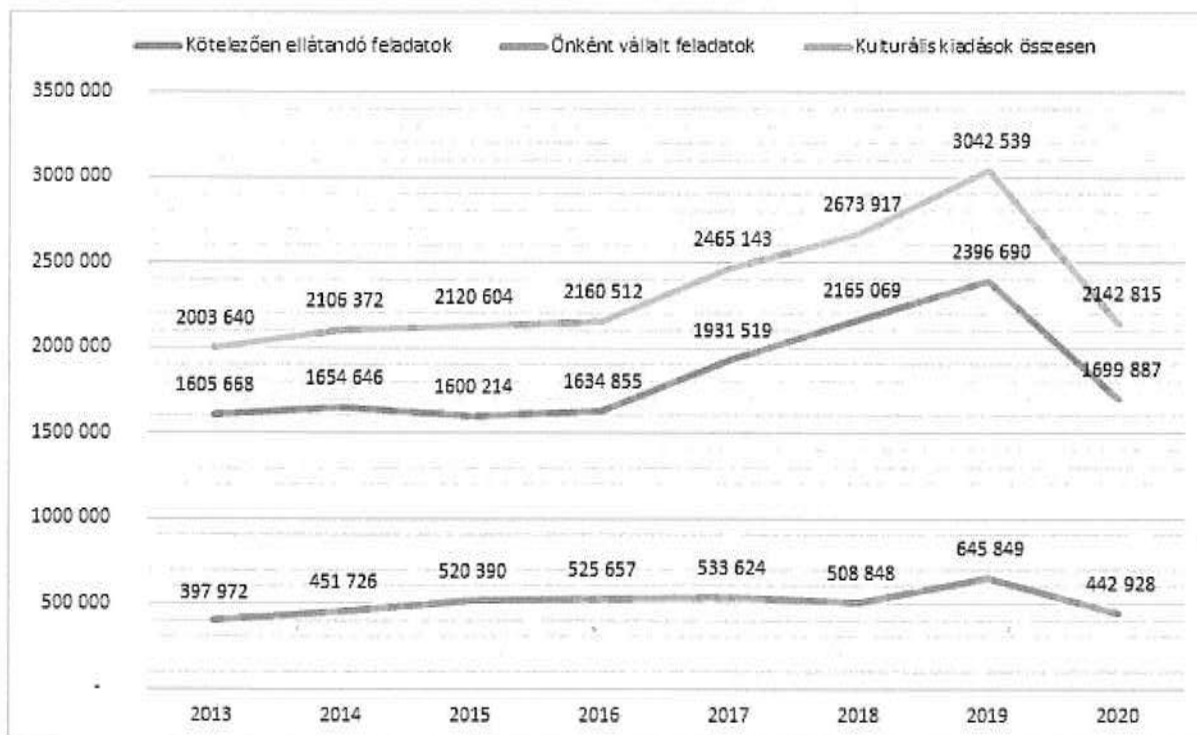
2011 év végén jelentős átalakulások kezdődtek a kulturális intézmények területén, a Miskolci Kulturális Központ novemberben nonprofit Kft.-vé alakult és 2012-től kezdődően megkezdődött a központoszerű működés felállítása. Szintén 2012-ben megszűnt a Miskolci Nemzeti Színház önálló költségvetési szerv státusza, helyette Nonprofit Kft.-ként működött tovább, ugyanilyen formába alakult át a Csodamalom Bábszínház is. Az átalakulásokat követően alakult ki egy új működési struktúra, melynek finanszírozását az alábbi táblázatok mutatják az első teljes működési évtől (2013-tól) napjainkig. A finanszírozás vizsgálatának alapját az éves zárszámadások jelentették 2018-ig, 2019-2020 évek esetében a költségvetés volt az irányadó. Miskolc kulturális költségvetési ráfordításai az alábbiak szerint alakultak a Költségvetés Kiadási Főösszegének százalékában:

22. ábra: Kulturális kiadások a Költségvetés Kiadási Főösszegének arányában (%), 2013-2020

Forrás: MMJV Közgyűlési határozatok

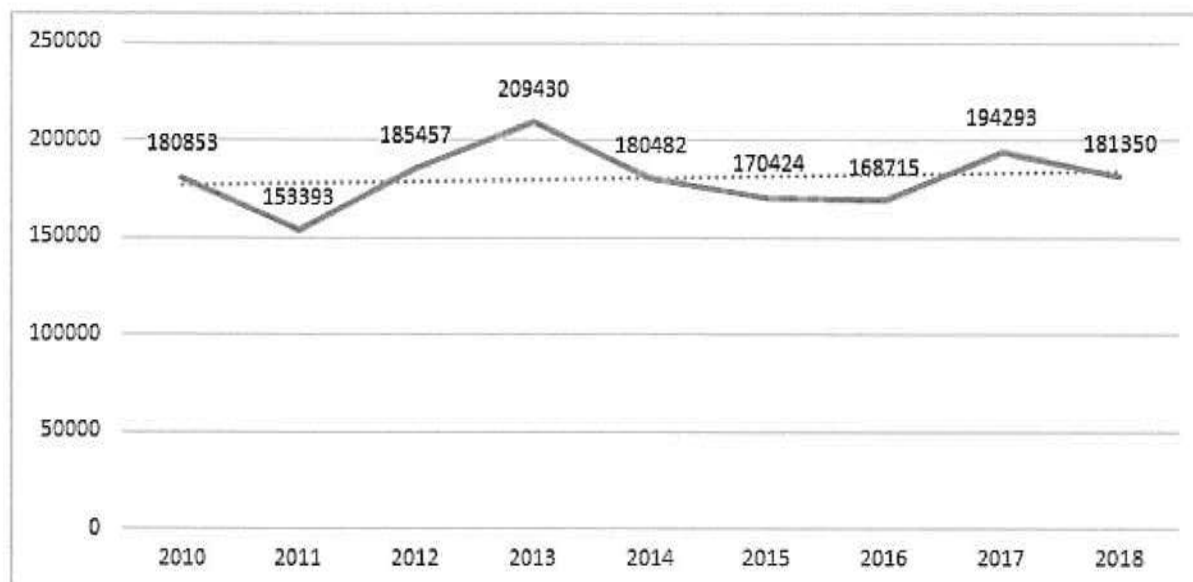
A diagram adatokból látható, hogy a kulturális kiadások aránya jellemzően 5-6% körül alakult évente az elmúlt 8 év során. A 2015-ös kiugróan magas értéket a Science Múzeum projekttől való ellátás visszafizetési költsége okozta. Az ezzel korrigált kiadási értékeket az alábbi ábra mutatja be:

23. ábra: Kulturális kiadások (eFt) 2013-2020

Forrás: MMJV Közgyűlési határozatok

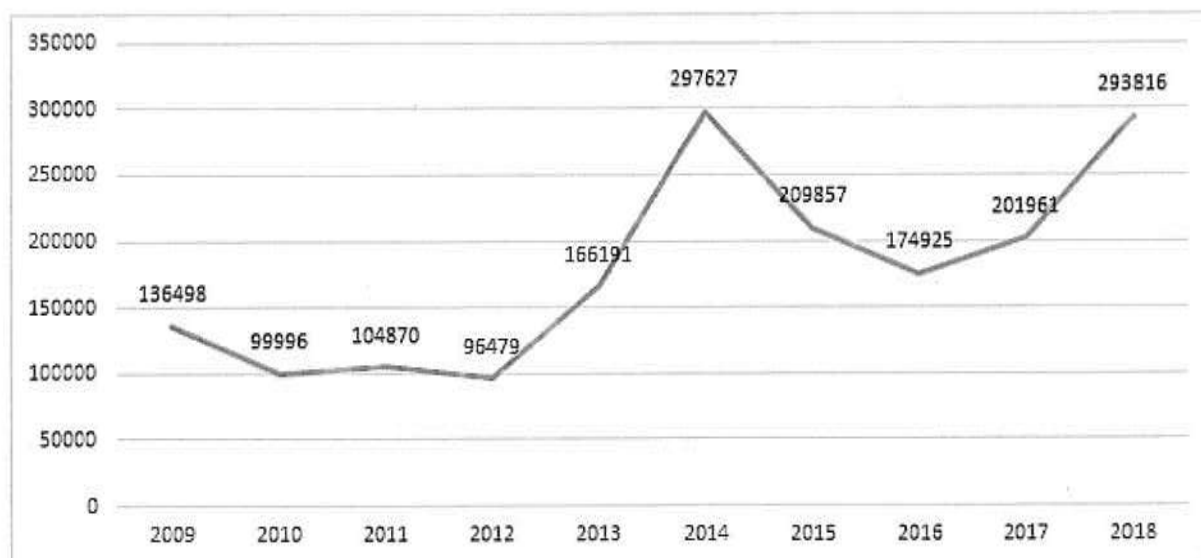
Miskolcon két színház üzemel, a Miskolci Nemzeti Színház és a Csodamalom Bábszínház. A színházak összesített látogatói száma az elmúlt évtizedben néhány kiugró évtől eltekintve stabil 170-180 ezer fő látogatót vonzott évente.

24. ábra: Állandó színházak székhelyi előadásai látogatóinak száma Miskolcon 2010-2018 (fő)

Forrás: KSH-Teir

Miskolcon a városi fenntartásban működő Herman Ottó Múzeum mellett más fenntartású múzeumok is működnek, a városban működő múzeumok összesített látogatottsági adatait az alábbi ábra szemlélteti.

25. ábra: Múzeumi látogatók száma Miskolcon 2009-2018 (fő)

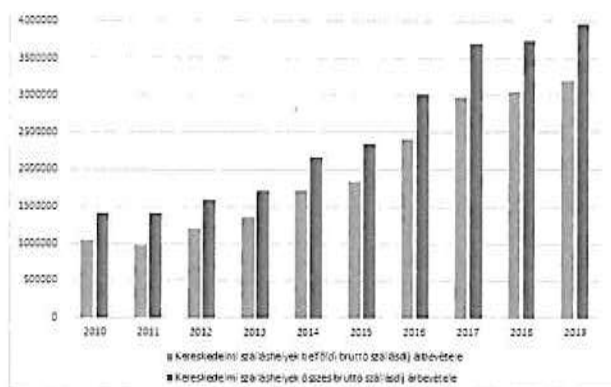
Forrás: KSH-Teir

Az ábrán jól követhető a 2013-2014-ben történő kiugrás, mely a Bükkábrányban talált mocsári ciprusokat bemutató kiállításnak köszönhető a Herman Ottó Múzeumban.

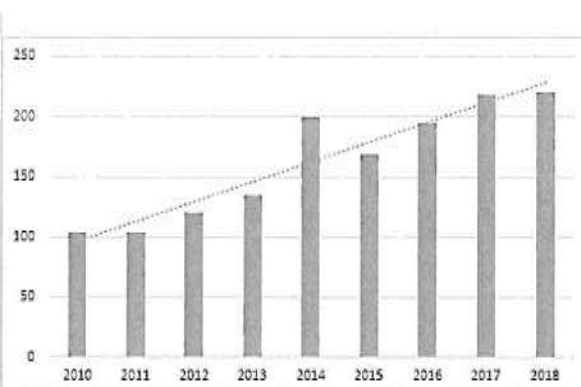
A városban évek óta működő közművelődési intézmények: a Bartók Béla Művelődési Ház, a Diósgyőri Ady Endre Kulturális és Szabadidő Központ, a Görömbölyi Közösségi Ház, az Ifjúsági és Szabadidő Ház, valamint a Vörösmarty Művelődési Ház, színvonalas programokat kínálnak a város lakosságának és otthont adnak a kulturális civil szervezeteknek.

2.4.2 Turizmus

Miskolc turizmusának dinamikus növekedésében szerepet játszanak a turisztikai fejlesztések, az új beruházások és a szolgáltatások színvonalának emelkedése is. Emellett a kivételes természeti környezet is vonzza a látogatókat. A város turisztikai trendjeit alátámasztják a statisztikai adatok: nagyfokú, szinte ugrásszerű növekedést figyelhetünk meg a kereskedelmi szálláshelyek bruttó bevételeiben 2012-től kezdődően. Hasonlóan folyamatos emelkedést mutatott a szálláshelyek idegenforgalmi adóbefizetése az elmúlt évtizedben.

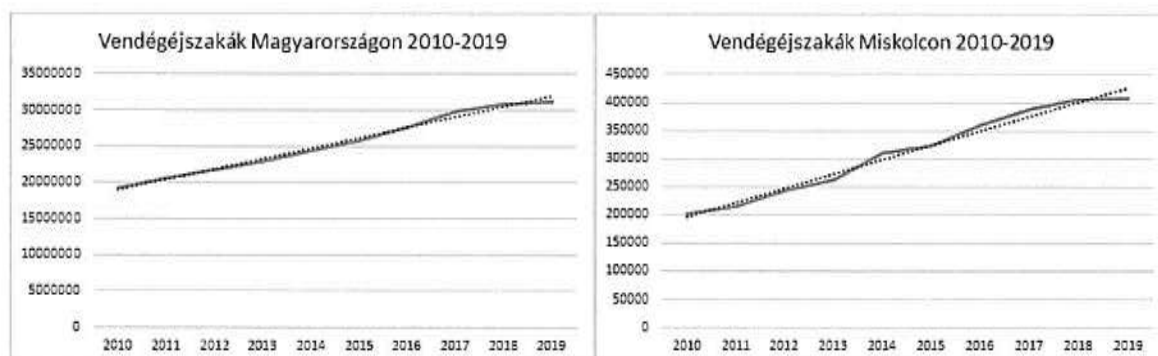
26. ábra: Kereskedelmi szálláshelyek bevételei, Miskolc 2010-2019 (eFt)
Forrás: KSH Statinfo

27. ábra: Idegenforgalmi adó alakulása Miskolcon 2010-2018 (MFt)
Forrás: Polgármesteri hivatal

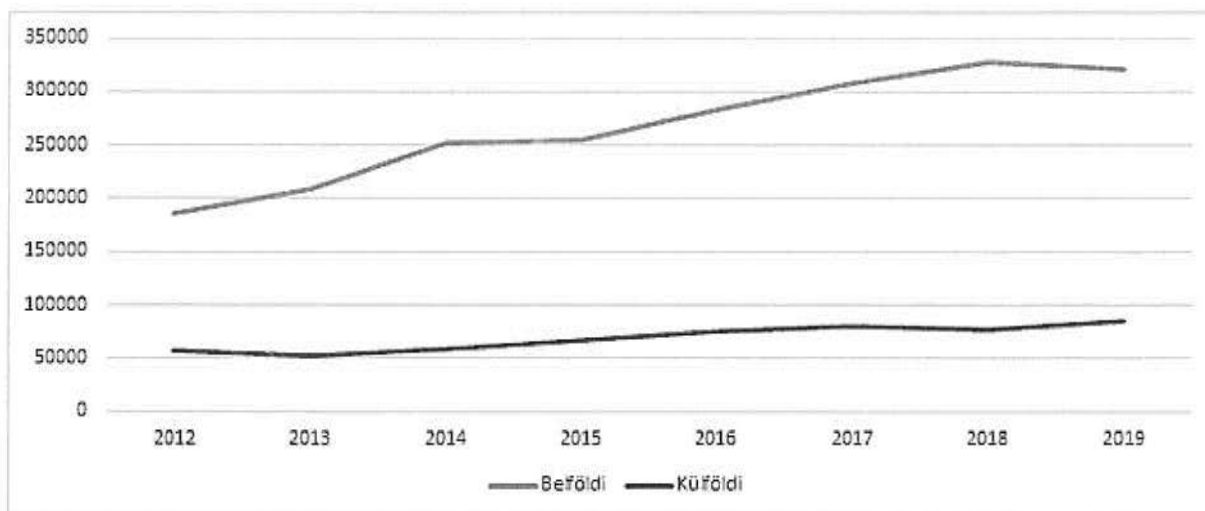
A vendégek és vendégéjszakák magasabb száma figyelemreméltó növekedést eredményezett a szálláshelyek bevételeiben is, míg 2010-ben a kereskedelmi szálláshelyek bruttó bevételei 1 416 820 eFt volt, 2016-ben ez az érték már 3 010 746 ezer forintra nőtt, majd 2019-ben elérte a 3 960 958 eFt-ot. Az összes bruttó árbevétel domináns része a belföldi forgalomból származik, és évről évre egyre magasabb részarányt képvisel, 2019-ben már meghaladta a 80 %-ot.

A miskolci vendégéjszakák növekedési mértéke 2010 és 2019 között magasabb volt, mint az országos érték. (A 2010-es bázisértékhez képest Magyarországon 63%-os növekedés történt, míg Miskolcon az érték meghaladja a 100%-ot.)

28. ábra: Vendégéjszakák alakulása és trendvonalak Magyarországon és Miskolcon 2010-2019
Forrás: KSH, MTÜ

A belföldi és külföldi vendégek alakulása eltérő dinamikájú volt 2012-től kezdve, a belföldi vendégéjszakák növekedése jóval meredekebb, mint a külföldieké.

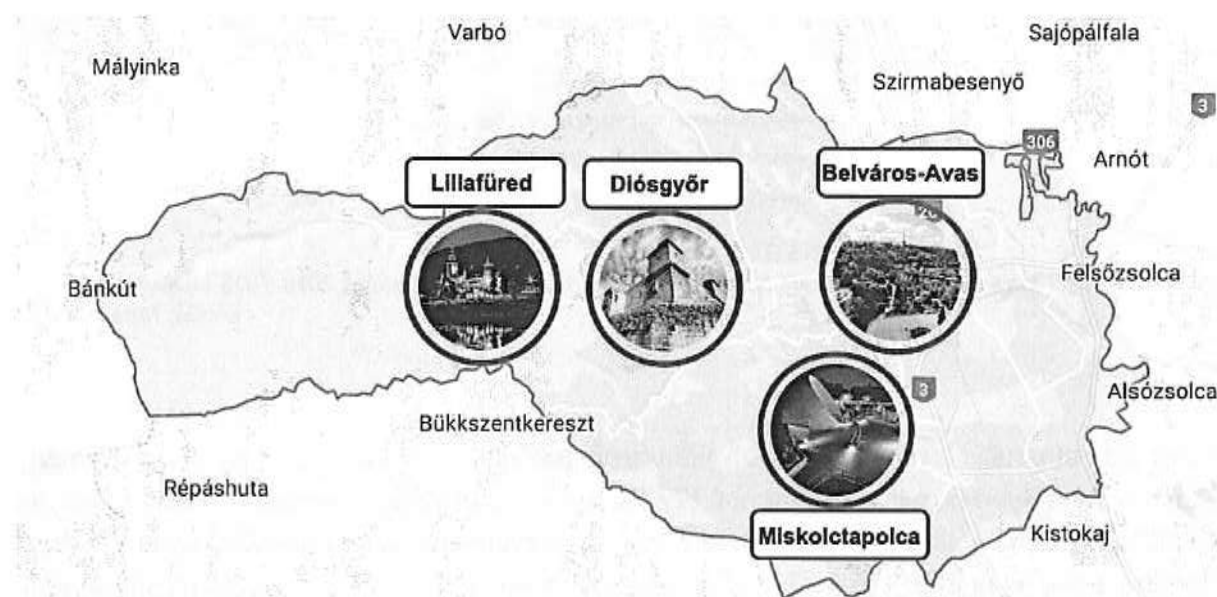
29. ábra: Belföldi és külföldi vendégéjszakák alakulása Miskolcon 2012-2019

Forrás: KSH, MTÜ

Miskolcra a legtöbben továbbra is Budapestről és a főváros agglomerációjából érkeznek, de a Dél-Alföldről, illetve az Észak-Alföldről is sok vendéget regisztrálnak. Miskolc számára külföldről Lengyelország, Ukrajna, Szlovákia és Románia jelentik a főbb küldő piacokat.

Miskolcon az elmúlt évszázadokban négy területileg és értékeiben is különböző turisztikai – kulturális centruma alakult ki: a belváros - a történelmi Avassal -, Miskolctapolca, Lillafüred és Diósgyőr a reneszánsz várral.

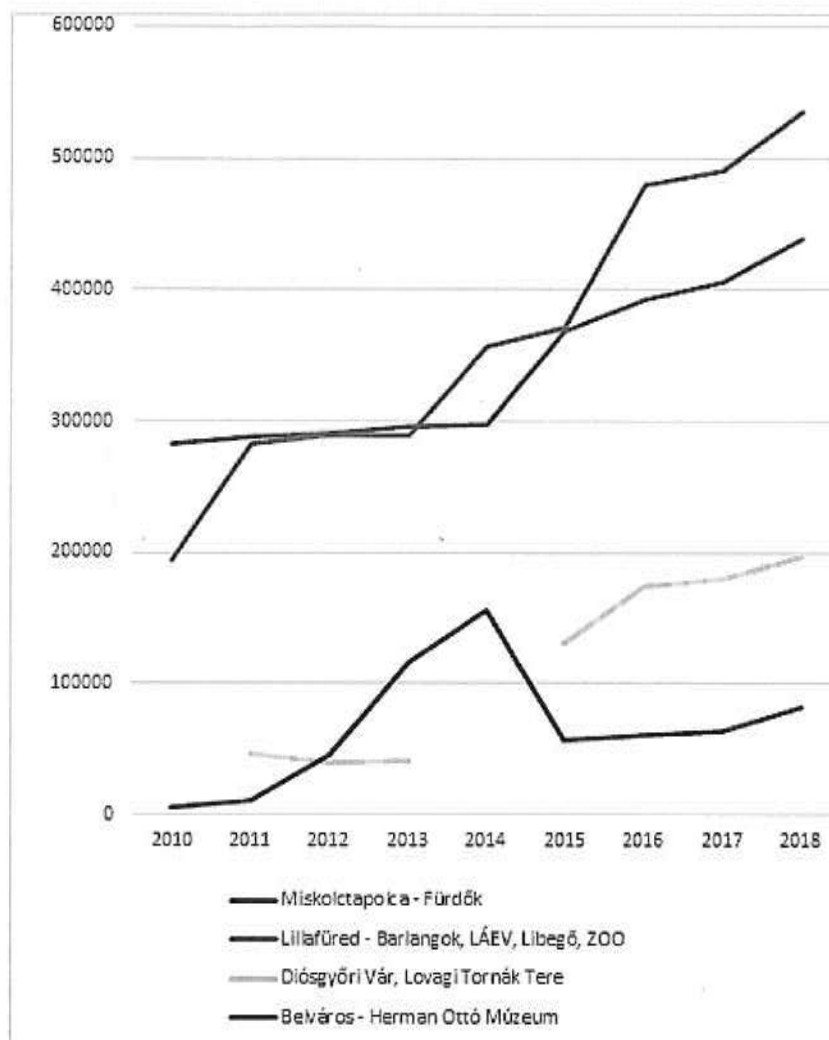
Miskolc egyedi adottsága, hogy a turisztikailag leginkább érintett négy városrésze, négy különböző hangulatot képvisel.

30. ábra: Miskolc 4 turisztikai centruma

Forrás: MIDMAR Kft.

Miskolc négy, turisztikai szempontból kiemelt városrészének mindegyike nemzetközi vagy országos jelentőségű attrakcióval vonzza a látogatókat, de ezek mellett számos élményt adó vonzerővel rendelkezik. Az egyes attrakciók, területek látogatottsága azonban számottevő eltérést mutat.

31. ábra: Főbb turisztikai attrakciók látogatottsága területenként 2010-2018 között (fő)

Forrás: Miskolc MJV

2.4.3 Sport

Sport infrastruktúra terén a város jól ellátottnak mondható. A diósgyőri uszoda, a Kemény Dénes Városi Sportuszoda, az átalakított DVTK stadion, az Ifjúsági Sportpálya, stb. mind olyan létesítmények, melyek lehetővé teszik az aktív, rendezvény dús városi sportélet fenntartását. A létesítmények fenntartása ugyanakkor komoly ráfordításokat igényel az önkormányzat részéről. Az önkormányzati alapítású, illetve a részesedésével működő gazdálkodó és egyéb nonprofit szervezetek (pl.: Miskolci Sportcentrum Kft., Miskolci Sportiskola Nonprofit Közhasznú Kft., Miskolc Város Sportjáért Közalapítvány, stb.) útján kerül sor a sporttal kapcsolatos közfeladatok ellátására, közszolgáltatások nyújtására.

Városi tulajdonban lévő sportszervezetek (100%):

- Miskolci Sportcentrum Kft.
- Miskolci Sportiskola Nonprofit Közhasznú Kft.
- Miskolc Városi Szabadidőközpont Nonprofit Kft.
- MVLC Miskolci Vízilabda Club Nonprofit Kft.
- DSM-Miskolc Nonprofit Kft.
- Miskolc Város Sportjáért Közalapítvány

Többségi városi tulajdonban lévő sportszervezetek

- Miskolc Sport Nonprofit Kft.
- Miskolci Diáksport- és Gyermek-futball Fejlesztési Alapítvány
- Kisebbségi városi tulajdonban lévő sportszervezetek:
- Miskolci Jegesmedve Sportszervező Kft.
- Diósgyőri Stadionkonstrukciós Kft.
- Diósgyőri Futball Club Kft.

3. Gazdasági program külső feltételrendszere

3.1. Jogszabályi háttér

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 116. §-a képviselő-testület át nem ruházható hatásköröként határozza meg a gazdasági program elfogadását.

A gazdasági program kiemelten tartalmazza az egyes közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó fejlesztési elképzeléseket.

A gazdasági program a képviselő-testület megbízásának időtartamára, vagy azt meghaladó időszakra szól, jelen esetben a 2019. évi választásokat követő 2024-es általános önkormányzati választásokig terjedő, vagy azt meghaladó időszakra szól.

A gazdasági programot a képviselő-testület az alakuló ülést követő hat hónapon belül köteles elfogadni. Miskolc Megyei Jogú Város Közgyűlés 2019. november 8. napján tartotta alakuló ülését, így a gazdasági program elfogadására vonatkozó kötelezettségét 2020. május 8. napjáig köteles teljesíteni.

A gazdasági program megalkotása során gondoskodni kell arról, hogy az új öt éves önkormányzati ciklusra vonatkozó gazdasági program összhangban legyen a hosszú távú településfejlesztési programmal. A gazdasági program tehát legalább egy választási ciklusra szól, de olyan stratégiai jellegű célokat is tartalmazhat, amelyek hosszabb távon megszabják az önkormányzat döntéseinek irányát, és összehangoltabbá teszik azokat.

Az. Mötv. rendelkezései szerint gazdasági program, fejlesztési terv az önkormányzat részére helyi szinten meghatározza mindazon célkitűzéseket, feladatokat, amelyek a költségvetési lehetőségekkel összhangban, a helyi társadalmi, környezeti, gazdasági adottságok átfogó figyelembevételével – a megyei területfejlesztési koncepcióhoz illeszkedve – az önkormányzat által nyújtandó kötelező és önként vállalt feladatok biztosítását, fejlesztését szolgálják.

A gazdasági program tartalmát illetően a jogalkotó nem ad részletes meghatározást, így az előbbiek alapján különösen az alábbiakat tartalmazhatja a fejlesztési terv:

- a fejlesztési elképzeléseket,
- a munkahelyteremtés feltételeinek elősegítését,
- a településfejlesztési politika célkitűzéseit
- az adópolitika célkitűzéseit
- az egyes települési közszolgáltatások biztosítására, színvonalának javítására vonatkozó megoldásokat
- a településüzemeltetési politika célkitűzéseit,
- a szociálpolitika, családok támogatása, egészségügy kérdéseit,
- a kultúra, művészetek, sport, civil kapcsolatok, egyházak, kisebbségek kérdéseit,
- a közbiztonsággal kapcsolatos kérdéseket,
- az épített és természeti környezetvédelem körét.

Az. Mötv. azonban egyértelműen előírja, hogy a települési önkormányzat gazdasági programjának illeszkednie kell a megyei területfejlesztési koncepcióhoz. A megyei

területfejlesztési koncepció szoros kapcsolatban áll az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióval (Az Országgyűlés 1/2014. (I. 3.) határozata, a továbbiakban: OFTK). A területfejlesztésről és területrendezésről szóló 2006. évi XXI. törvény értelmében „Az Országgyűlés határozattal elfogadja az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepciót, ennek keretében megállapítja a területfejlesztési politikát meghatározó irányelveket, célokat, hosszú távú prioritásokat, a kiemelt térségek körét, valamint a területfejlesztési támogatások és a decentralizáció elveit.” Ezen felhatalmazás alapján került megalkotásra az OFTK, a megyei önkormányzatok fejlesztési terveinek kötelező kereteit határozza meg, így hatással van települési, de főképpen a megyei jogú városok fejlesztési koncepciójára.

Az OFTK kimondja, hogy a nemzeti jövőkép elérése érdekében négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelöl ki, amelyek az alábbiak:

- értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,
- népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és a környezet védelme,
- térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az átfogó célok megvalósulása érdekében az Országgyűlés az OFTK-ban megerősíti a specifikus célkitűzését, köztük hét szakpolitikai jellegű célt és hat területi célt. A specifikus célok – az OFTK szerint – nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket ölelnek fel. Az OFTK 5. pontja kimondja, hogy „a célok a társadalom és a gazdaság egészének, valamint minden ágazatnak, térségi és helyi szereplőknek szólnak, továbbá kirajzolják azokat a fejlesztési súlypontokat is, amelyekre a középtávú – fókuszált – fejlesztési feladatok épülhetnek.” A specifikus célokat a lehetséges kitörési pontok és fordulatot igénylő területek alapján az Országgyűlés az alábbiak szerint határozta meg az OFTK-ban:

a) szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:

- aa)* versenyképes, innovatív gazdaság,
- ab)* gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,
- ac)* életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás, az élelmiszerfeldolgozóipar fejlesztése,
- ad)* kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
- ae)* értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
- af)* jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
- ag)* stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme,

b) területi specifikus célok:

- ba)* az ország makro-regionális szerepének erősítése,
- bb)* a többközpontú térszerkezetet biztosító városhálózat,
- bc)* vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
- bd)* kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése,
- be)* területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,

b) összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

Az Országgyűlés az OFTK-ban megállapítja, hogy a fejlesztéspolitika elsődleges keretét az Európai Unió kohéziós és vidékfejlesztési politikája képezi, majd a nemzeti szükségletekből és sajátosságokból kiindulva középtávon (2014–2020 között) kijelöli azokat a stratégiai fókuszokat, amelyek az ország hosszú távú céljainak megvalósulását szolgálhatják.

A 2014-2020 közötti uniós programozási és fejlesztési időszak azonban a végéhez közeledik, a következő ciklus 2021 és 2027 közötti időszakot ölel fel. Az új ciklus stratégiai fejlesztési tervei és alapidokumentumai még nem kerültek megalkotásra, egyelőre tervezet formájában ismerhetők meg, a háttérben azonban komoly tervezési és felkészülési tevékenység folyik.

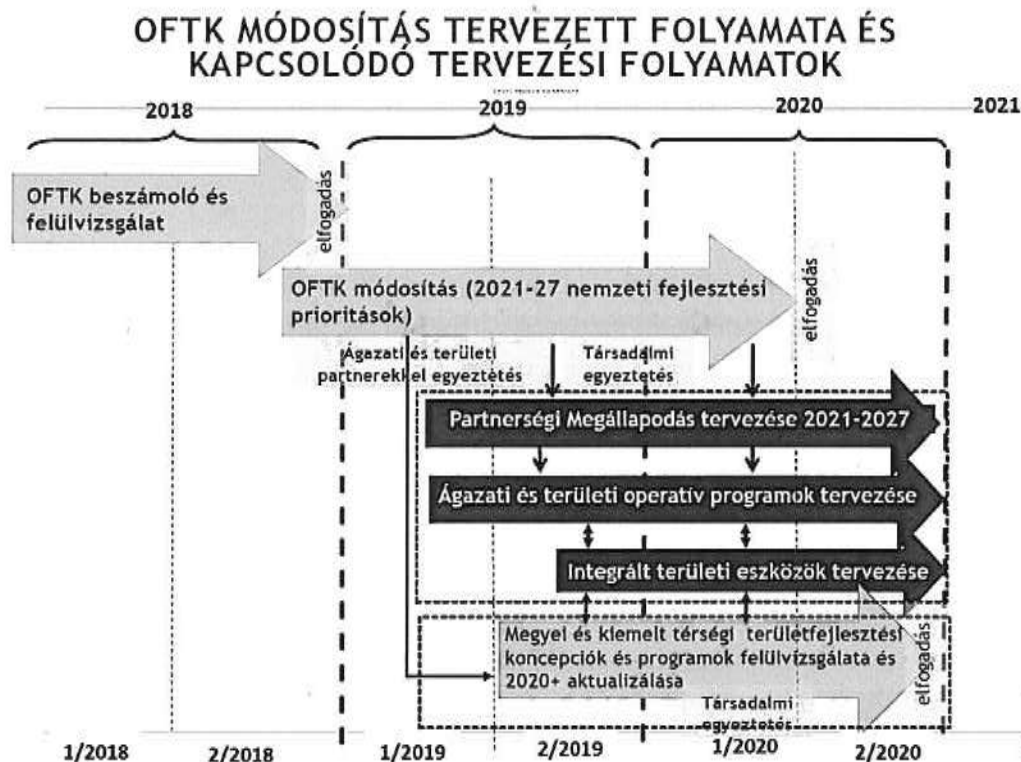
A Kormány a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós források versenyképességet növelő felhasználásának tervezéséről szóló 1023/2019. (II. 11.) Korm. határozatában felhívta a minisztereket, hogy a 2021–2027 közötti kohéziós célú fejlesztési források felhasználásának tervezése, majd végrehajtása során a következő alapelveket érvényesítsék:

- a) annak érdekében, hogy Magyarország 2030-ra Európa öt legsikeresebb országa közé kerüljön, a forrásfelhasználás elsődleges célkitűzése, hogy növekedjen Magyarország gazdasági és társadalmi versenyképessége,
- b) a rövid távú nemzetgazdasági hatások elérése mellett fokozott jelentőséget kell, hogy kapjanak a hosszabb távú hatékonyságnövelési, üzleti környezet javítási, kapacitási és emberi életminőséget javító hatások,
- c) a megvalósítás során ugyanolyan fontos a fejlesztési programok eredményessége és a forrásvesztés kockázatának tompítása,
- d) a forrásokat kevés számú fejlesztési célkitűzésre szükséges összpontosítani,
- e) az új időszakra történő felkészülés során a tervezéssel egyidejűleg biztosítani kell az újfajta, jelentősen egyszerűsített és a hatékonyságot növelő eljárási elemek kialakítását, továbbá a támogatás felhasználási intézményrendszer és a tervezett beavatkozások potenciális célcsoportjainak felkészítését.

A 1023/2019. (II. 1.) Korm. határozat 1. melléklete meghatározta azokat a szektorokat, amelyek fejlesztésére vonatkozó tervek elkészítésére utasította az adott szakterületért felelős minisztereket, a fejlesztési tervek kidolgozásának határidejét 2019. december 31. napján határozta meg. Továbbá a Kormány határozatában felhívta az innovációért és technológiáért felelős minisztert, hogy a Nemzeti Fejlesztés 2030 – Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció folyamatban lévő felülvizsgálatával összhangban dolgozza ki a 2021–2027 közötti kohéziós célú uniós támogatások felhasználására irányadó legmagasabb szintű nemzeti tervezési dokumentum tervezetét, melyben az érintett miniszterek bevonásával tegyen javaslatot a programok közötti forrásmegosztásra.

Az OFTK felülvizsgálata, a módosítási javaslatok áttekintése és egyeztetése tehát a 2019. év feladatai voltak, a tervek szerint az OFTK felülvizsgálatának és módosításának folyamata 2020.

júniusában zárult volna, így az Országgyűlés általi elfogadására 2020 végén kerülhetne sor, a felülvizsgálat eredménye azonban még ismeretlen.

32. ábra: OFTK módosítás menetrend, Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) módosításának ütemterve és tervezési folyamata

Forrás: Pénzügyminisztérium

Az OFTK felülvizsgálata mellett más, de az OFTK-hoz kapcsolódó tervezési folyamatok is elindultak az elmúlt időszakban, pl. a 2021-2027 időszakra vonatkozó Partnerségi Megállapodás és operatív programok előkészítése, valamint a megyei és kiemelt térségi területfejlesztési koncepciók és programok felülvizsgálata és aktualizálása.

Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia (S3) – 2021-2027

A Kohéziós Politika fő célkitűzéseinek megfelelően a Kohéziós Alap felhasználása során kiemelt feladat egy intelligensebb Európa megteremtése az innováció és a gazdasági átalakulás, modernizáció támogatásával. Kiemelt megvalósítási területei:

- KFI kapacitások erősítése és fejlett technológiák bevezetése,
- Digitalizáció állampolgároknak, vállalatoknak és kormányzatnak,
- S3-hoz szükséges képességek fejlesztése, ipari átalakulás támogatása és vállalkozókedv erősítése
- kkv-k növekedésének és versenyképességének fokozása.

Európán belül Magyarország jelenleg a mérsékelt innovátorok csoportjába tartozik. Nemzeti célkitűzés, hogy hazánk 2030-ra Európa vezető innovátorai közé kerüljön. A sikerhez a

ráfördítések növelésén kívül az állami támogatások optimális felhasználásának meghatározása is elengedhetetlen. Ennek eszköze az Intelligens Szakosodási Stratégia, amely az intelligensebb Európa megteremtésének célját az alábbi eszközökkel hivatott elősegíteni:

- a területre jellemző erősségek felismerése,
- a versenyelőnyök definiálása,
- a szakosodási prioritások kijelölése,
- a megvalósítás nyomon követése, visszacsatolás.

Az Intelligens Szakosodási Stratégia elkészítése a 2021-2027-es uniós programozási időszakban a kutatásra, fejlesztésre és innovációra fordítható európai uniós forrás lehívásának feljogosító feltétele. Az S3 a kutatás-fejlesztési és innovációs folyamatok és a területiség elvének hatékonyabb támogatását lehetővé tevő eszköz a szakpolitika számára: láthatóbbá teszi a KFI szereplők számára, hogy mely területek rajzolódnak ki erősségként, fejlesztendő prioritásként. Az S3 megvalósítása során az eddigieknél nagyobb hangsúlyt kap a nemzetközi együttműködések támogatására, segítve ezzel kapcsolat kialakítását külföldi partnerekkel, vállalatokkal.

A 2021-2027-es tervezés folyamatában az S3 hatóköre kitágul a kutatáson és innováción túli területekre: ágazatinál szélesebb körű, ágazatközi kihívásokra (többek között: globalizáció, klímaváltozás, új technológiák megjelenése) irányuló prioritásokat fogalmaz meg. E mellett nem csupán a fizikai beruházásokra, hanem az azokhoz kapcsolódó, azokat kiegészítő fejlesztésekre (mint például képességek, immateriális javak, szoftverek) is nagy hangsúlyt helyez. A jövőbeni KFI támogatások igénylésekor az S3 prioritásokhoz való illeszkedés továbbra is elvárás lesz, a Kohéziós Alappal kapcsolatos uniós rendelet tervezete szerint.

Az S3 prioritások tervezése még folyamatban van. A Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Hivatal a 2019-ben indított Területi Innovációs Platform kezdeményezésekkel elindította a tervezési tevékenységet. A folyamat során alulról jövő kezdeményezés formájában a vállalkozói, egyetemi, kutatóintézeti szféra és a társadalmi szereplők széles körének van lehetősége részt venni a tervezési folyamatban. A prioritások tervezésének egyik fontos eleme volt az az online kérdőív, amelynek kitöltésével minden szereplőnek 2020. március 12. napjáig közvetlen lehetősége volt arra, hogy saját elképzeléseit, véleményét, az általa meghatározónak tartott erősségeket és szakosodási irányokat megossza a szakpolitikai tervezéssel.

3.2. Az Európai Unió stratégiai dokumentumai

3.2.1. Az Európai Unió új költségvetése

Több tervezet napvilágra került 2018. május 2-án, amelyek az Európai Unió többéves pénzügyi keretére vonatkozó bizottsági elképzeléseket tartalmazzák. Azonban a jelen program készítése során még nem ismert, hogy milyen forrásból mekkora összeget, milyen feltételek mellett lehet európai, illetve tagállami szinten felhasználni a régiók közötti különbségek csökkentésére.

Egyértelműnek tűnik, hogy az Unió a következő ciklusban is biztosít támogatásokat, előtte azonban szükséges áttekinteni, hogy mekkora lesz az Európai Unió költségvetése 2021 és 2027 között.

33. ábra: EU tervezett költségvetési forrásai 2021-2027

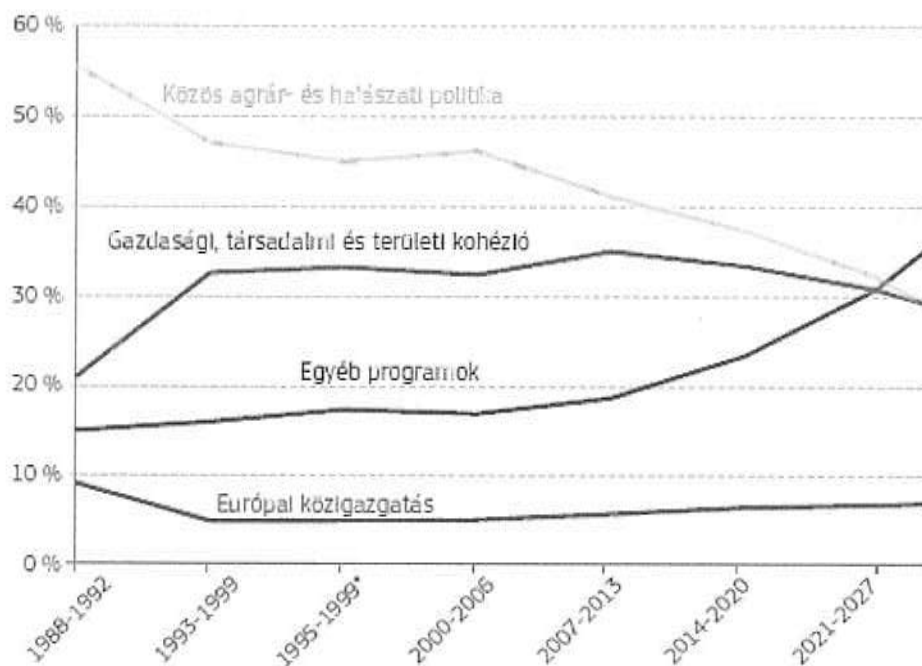
Forrás: Európai Bizottság

A rendelkezésre álló információk alapján az uniós költségvetés teljes összege: 1279,4 milliárd euró. Az előző időszakhoz képest ez egy csökkenést jelent, ami a Brexit-tel hozható összefüggésbe, hiszen egy nettó befizető ország kilép az Európai Unióból. A pénzügyi kötelezettségvállalás felső határát a bruttó nemzeti jövedelemhez (GNI) arányosítják: 2021 és 2027 között az EU-szintű GNI 1,11%-a jelenti a költségvetési keretet (2014 és 2020 között ez 1,13%). Az Európai Unió teljes éves költségvetése, ami magában foglal minden területet a közös agrárpolitikától kezdve az egységes piac kialakításán át a határigazgatásig, megközelítőleg 183 milliárd euró lesz.

3.2.2. Kohéziós politikára fordítható összegek

A felmérések, vélemények alapján a nettó befizető országok alapvetően bizalmatlanok, döntéshozóik közül sokan úgy vélik, hogy a kohéziós források felhasználása nem mindig szakmai szempontok mentén zajlik, és igazából nem mérsékelte a fejlettebb és a leszakadóbb régiók közötti különbséget. Emiatt általánosságban csökkentik a regionális fejlesztésre fordítható összegek nagyságát. Pontos összehasonlítást azonban nem lehet tenni: mivel változik a kiadási prioritások struktúrája (egyes területeket összevonnak, szétválasztanak vagy éppen átcsoportosítanak), így lényegében nem lehet megmondani, hogy számszerűen mennyivel is fognak csökkenni a kohéziós támogatások. Ezt sokkal jobban szemlélteti az alábbi ábra: a gazdasági, társadalmi és területi kohézió mindenképpen kisebb arányt fog képviselni 2021 és

2027 között, miközben az „egyéb” (azaz az Európai Bizottság által közvetlenül finanszírozott) programok részesedése növekedni fog.

34. ábra: EU fő szakpolitikai területeinek alakulása az uniós költségvetési ciklusok során

Forrás: Európai Bizottság, *az 1995-ös bővítésnek megfelelően kiigazítva

Nyilvánosságra kerültek az indikatív összegek is: az Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA) és a Kohéziós Alap (KA) összesen 273 milliárd euró lesz, míg az új Európai Szociális Alap (ESZA+) 101 milliárd euró. Fontos, hogy az ESZA+ Alap várhatóan magába fog olvasztani több jelenleg különálló programot, és egyúttal hangsúlyosabbá is válik az Európai Unió költségvetésén belül, mivel tematikailag külön választják a kohéziós politikától, „befektetés az emberekbe” címszóval. Ez szakértői vélemények szerint az elosztási mechanizmusban is változást okozhat (akár a fejletlenebb régiók kárára is).

Jelenleg zajlik az ún. berlini képlet felülvizsgálata, amely alapján megállapításra, hogy az egyes tagországok mekkora összeggel tervezhetik meg saját operatív programjaikat. A GDP mellett várhatóan több olyan adatot is be fognak építeni, amelyek Magyarország számára kedvezőtlenek:

- a(z) ifjúsági munkanélküliség sokkal nagyobb probléma a dél-európai tagállamokban, mint Kelet-Közép-Európában. A mediterrán országok elégedetlenek jelenlegi pozíciójukkal a kohéziós politikán belül, így ebben a kérdésben biztosan nem lépnek elvi koalícióra a kelet-közép-európai országokkal;
- a klímaváltozást is be kívánják emelni a rendszerbe, de ennek módja még nem ismert, hiszen ez a terület kevésbé egzakt, mert arra vonatkozóan csak becslések vannak, hogy egy-egy térséget milyen mértékben fognak sújtani az éghajlatváltozás negatív hatásai;

- a bevándorlók befogadása szintén olyan szempont lehet, amely befolyásolja a biztosított források összegét, azonban ebben a kérdésben akkora szembenállás van a tagállamok között, hogy feltételezhető ennek a változónak a kiiktatása a hónapokig tartó állóháború elkerülése érdekében.

Az Európai Bizottság egyértelmű szándéka, hogy a nemzeti társfinanszírozás mértékét mindenképpen emelni szeretnék a jelenlegi 15%-ról, azaz a magyar államnak többet kell hozzá tennie például az ERFA-forrásokhoz. A tagállamokra nézve ez pénzügyileg nyilvánvalóan hátrányos.

Az Európai Unióban az előzőeken túlmenően további olyan ex ante feltételeket is be kívánnak építeni a rendszerbe, amelyek alapvetően befolyásolják a források felhasználhatóságát és azt, hogy Magyarország mekkora forrásokhoz jut. Ezek a jogállamisággal kapcsolatos intézkedések a viták kereszttüzeiben állnak. Emellett várható, hogy határozottabban nyomon fogják követni az Európai Bizottság által minden év tavaszán megjelentett országjelentéseket és az azokban megfogalmazott ajánlásokat: ha ezeket nem teljesíti megfelelően az adott tagállam, szintén szankciókra számíthat. Kiemelésre került az „európai hozzáadott érték” fontossága, így kizárólag olyan fejlesztéseket lehet majd megvalósítani, amelyek hatása valamilyen módon az Európai Unió szintjén is érzékelhető, ennek megítélése azonban – vagyis a hozzáadott érték mibenléte – még kérdéses.

2019. május 29. napján megjelentek az az egyes alapok közös szabályairól szóló rendelettervezetek. Ezt követően megtartották az európai parlamenti választásokat, azonban még nincs végleges költségvetés és a tervezett jogszabályok sem kerültek megalkotásra. A tervezetkből azonban megállapíthatóak a regionális politika és a városfejlesztés fő irányai 2020 után.

A 2021–2027-es időszakban a kohéziós politikát az alábbi öt fő célkitűzés fogja meghatározni:

1. **Intelligensebb Európa** – az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül.
2. **Zöldebb, karbonmentes Európa**– a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel.
3. **Jobban összekapcsolódó Európa**– a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal.
4. **Szociálisabb Európa**– a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.
5. **A polgáraihoz közelebb álló Európa**– a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Unió-szerte való támogatása révén.

A regionális fejlesztési beruházások az 1. és 2. célkitűzésre helyezik majd a hangsúlyt. Várhatóan az ERFA és a Kohéziós Alap erőforrásainak 65 %-85 %-át – relatív gazdagságtól függően – e két prioritásra allokálják a tagállamok.

A kohéziós politika keretében továbbra is minden régióban végre kívánnak hajtani beruházásokat a jól ismert 3 fejlettségi kategória – kevésbé fejlett, átmeneti, fejlettebb – alapján. A források nagyságára vonatkozó allokációs módszer még mindig, jelentős mértékben az egy főre jutó GDP-n alapul, ugyanakkor – hogy jobban tükröződjön az új kohéziós célkitűzésekhez kapcsolódó hozzájárulás – új kritériumokat vezetnek be (ifjúsági munkanélküliség, iskolai/szakmai végzettség szintje, éghajlatváltozás elleni küzdelem, valamint a migránsok befogadása és integrálása). Az úgynevezett „legkülső régiók” továbbra is különleges uniós támogatásban részesülnek.

A kohéziós politika a továbbiakban is támogatja a helyi irányítású fejlesztési stratégiákat, és eszközöket nyújt a helyi önkormányzatoknak a források kezeléséhez.

A kohéziós politika városi dimenziója várhatóan megerősödik. Az ERFA 6%-át fenntartható városfejlesztésre fordítják. Továbbá elindul az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés (European Urban Initiative).

3.2.3. 2020 utáni Európai Városfejlesztési Kezdeményezés a bizottság javaslata alapján

A 2020 utáni Európai Regionális Fejlesztési Alapról és Kohéziós Alapról szóló rendeletre vonatkozó bizottsági javaslat³ alapján az ERFA támogatja a Bizottság által közvetlen vagy közvetett irányítás keretében végrehajtott Európai Városfejlesztési Kezdeményezést. A kezdeményezés az összes városi területre kiterjed, és támogatja az EU Urban Agenda –nak (EU Városfejlesztési Menetrendjének) megvalósulását.

A kezdeményezés célja a fenntartható városfejlesztés integrált és részvételen alapuló megközelítéseinek erősítése, valamint erősebb kapcsolat biztosítása a vonatkozó uniós politikákkal, különösen a kohéziós politika beruházásaival. Mindezt az érintett szereplők kapacitásépítésének, az innovatív akcióknak, az ismereteknek, a politikaalakításnak és a kommunikációnak a megkönnyítése és támogatása révén kívánja véghez vinni.

Az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés az alábbi három, a fenntartható városfejlesztést figyelembe vevő területből áll:

- kapacitásépítés támogatása;
- innovatív akciók támogatása;
- a tudás, a politikaalakítás és a kommunikáció támogatása.

Továbbá egy vagy több tagállam kérésére az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés városokkal kapcsolatos kérdésekről folytatott kormányközi együttműködések is támogathat. Az Európai Városfejlesztési Kezdeményezés a városok finanszírozásának és támogatásának koherens blokkja. A kezdeményezés megfelelő eszköz arra, hogy a 2021-2027-es időszakban a városoknak nyújtott támogatások jelenlegi széttöredezettységét kezelni lehessen. A városok támogatásának jobb irányítása valósulhat meg, a támogatások felhasználása hatékonyabbá és

³ Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a Kohéziós Alapról 10. cikk Európai Városfejlesztési Kezdeményezés

eredményesebbé válhat. A Kezdeményezés lehetőséget biztosít továbbá az EU Urban Agendájának támogatására. Az Európai Bizottság többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslata⁴ 330 milliárd EUR-t állapít meg gazdasági, társadalmi és területi kohéziós célokra a 2021-2027-es időszakra.

Az ERFA, a KA és az ESZA+ finanszírozási keretösszegei a 2021–27-es időszakra (millió EUR):

KOHÉZIÓS POLITIKA – ÖSSZESEN	330 624
EURÓPAI REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ALAP (ERFA)	200 629
– Beruházás a munkahelyteremtésbe és növekedésbe	190 752
– Európai területi együttműködés	8 430
– Legkülső régiók és ritkán lakott térségek	1 447
KOHÉZIÓS ALAP (KA)	41 349
– ebből hozzájárulás a CEF ⁵ közlekedési ága számára	10 000
EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP PLUSZ (ESZA+)⁶	88 646

6. táblázat: Az ERFA, a KA és az ESZA+ finanszírozási keretösszegei a 2021–27-es időszakra (mEUR)
 Forrás: Európai Bizottság

A pénzügyi keret városi dimenziójáról a következő megállapításokat tehetjük:

- Az ERFA legalább 6% -át fenntartható városfejlesztésre kell fordítani.
- A munkahelyteremtésre és a növekedésre irányuló beruházás céljára szánt források 500 millió EUR-t az Európai Városi Kezdeményezésre kell fordítani az Európai Bizottság közvetlen vagy közvetett irányítása alatt.

Mindez azt jelenti, hogy a városi területekhez kapcsolódó kihívások száma és intenzitása a jövőben növekedni fog, az adott kihívások kezelése pedig egyre sürgetőbb lesz. A kihívásokra való hatásos és hatékony reagálás szükségessé teszi, hogy a valamennyi város, így Miskolc is erősítse stratégiai gondolkodását, az egymás közötti együttműködést, új megoldásokat keressenek, megosszák az ismereteket, továbbá, hogy alapot biztosítsanak az alulról jövő, bizonyítékokon alapuló politikai döntéshozatalhoz.

Összességében megállapítható, hogy a jelen gazdasági program fókuszált, 2024-ig irányadó városfejlesztési céljait Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának már egy új keretrendszerben kell megvalósítani. Ugyanakkor jelentős nehézséget jelent az a körülmény, hogy a 2021-2027 közötti programozási ciklusra vonatkozó jogszabályok még nem kerültek megalkotásra, ez csak 2020. év végére várható.

⁴ Javaslat az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi és Migrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a Határigazgatási és Vízügyre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról

⁵ Európai Hálózatfejlesztési Eszköz (CEF)

⁶ Ez az összeg nem foglalja magában az egészségügyre, a foglalkoztatásra és a szociális innovációra megállapított összeget (1 042 millió EUR)

4. Gazdasági program belső feltételrendszere

4.1. Integrált Területi Program

Az előző, a gazdasági program külső feltételrendszerével kapcsolatos pontban említetteknek megfelelően a jelen évben a 2014-2020. közötti programozási ciklus pályázatait kerülnék kifuttatásra. A 2021-2027 közötti programozási időszakra vonatkozó stratégiai tervezés még folyamatban van, annak forrásmegosztása még nem elfogadott, így arra a fejlesztési tervek, elképzelések összefoglalása során még nem építhetünk. Elsődlegesen ezért a fejlesztési tervek során a még folyamatban lévő programozási ciklus helyi stratégiai dokumentumaira támaszkodhatunk.

A 2014-2020-as programozási időszak magyarországi pályázati rendszerének sajátossága, hogy a megyei jogú városok előre meghatározott – Terület- és Településfejlesztési Operatív Program (továbbiakban: TOP) keretében tervezett – forráskerettel gazdálkodva nyújthatnak be pályázatokat az európai uniós forrásokra. A forrásfelhasználás hatékonyabbá tétele érdekében szükség volt egy olyan helyi, stratégiai dokumentum készítésére, mely tartalmazza forráskeretek felhasználásának szerkezetét, elvárt eredményeit és ütemezését. Az Integrált Területi Program (továbbiakban: ITP) a forrásfelhasználás városi szintű, stratégiai jelentőségű alapidokumentuma, készítését a megyei jogú városok tekintetében a 2014-2020 programozási időszakban az egyes európai uniós alapokból származó támogatások felhasználásának rendjéről szóló 272/2014. (XI. 5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) teszi kötelezővé a területi szereplők (megyei önkormányzatok és megyei jogú városok) részére. Az ITP kifejezetten az uniós támogatásból megvalósítani kívánt önkormányzati fejlesztésekre koncentrál, időtávja az Európai Unió 7 éves, 2014-2020 közötti programozási időszakát fedi le.

Az ITP-ben foglalt fejlesztési elképzelések a TOP keretében megjelenő támogatási felhívásokra beadott kérelmek révén valósíthatók meg. Az ITP rögzíti egyúttal azokat az uniós jogszabályokban és a vonatkozó operatív programban nevesített eredményt vagy teljesülést mérő mutatókat, azaz indikátorok célértékeit, amelyek az 1612/2016. (XI. 8.) Kormányhatározat alapján Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának teljesítenie kell. A Kormányhatározat alapítja meg továbbá a TOP egyes intézkedései, valamint tematikus célkitűzései (prioritásai) szerinti forrásallokációt, így többek között a TOP 6. prioritása (*Fenntartható városfejlesztés a megyei jogú városokban*) intézkedéseinek területi (megyei jogú városokra lebontott) forrásallokációját.

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése V-90/271.369/2015. sz. határozatával elfogadta a 2014-2020 közötti ITP-t, amely ezt követően az Irányító Hatóság folyamatos monitoringja és útmutatása alapján 4 alkalommal került módosításra.

A 2014-2020-as programozási időszakban Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata a TOP vonatkozásában összesen 35,265 Mrd Ft allokált forrással számol a jóváhagyott ITP alapján. A Kormány 1144/2020. (IV. 8.) Korm. határozattal jóváhagyta az alábbi, módosított ITP-t, mely

összefoglalja az egyes TOP intézkedéseket, azokon belül a fejlesztési elképzeléseket és a becsült költségeket:

Intézkedés megnevezése	Fejlesztési elképzelések / beavatkozás megnevezése	A fejlesztési elképzelés /beavatkozás becsült költsége (MFt)	Első forrásfelhasználási mód keret összege (az adat forrása a 3. munkalap) mrd Ft
6.1 Gazdaság-fejlesztés	az intézkedés fejlesztési elképzelései összesen	11 254	11,254
	Déli Ipari Park fejlesztése	1 500	
	Iparterület fejlesztése Miskolcon	1 977	
	Rendezvényhelyszínek infrastrukturális fejlesztése	237	
	Történelmi Avas turisztikai fejlesztése	1 500	
	Miskolctapolca turisztikai fejlesztése	628	
	Herman Ottó Múzeum bővítése	704	
	Miskolci Állatkert és Kultúrpark ökoturisztikai fejlesztése	400	
	Önkormányzati út fejlesztése I. ütem	400	
	Önkormányzati út fejlesztése II. ütem	2 866	
	Tervezett emelés/vagy új pályázat beadása a 6.1. beavatkozás keretében	804	
	<i>Technikai átcsoportosított összeg</i>	<i>239</i>	
6.2 Családbarát, munkába állást segítő intézmények, közszolgáltatások fejlesztése	az intézkedés fejlesztési elképzelései összesen	2 239	2,239
	Bölcsőde korszerűsítés I. ütem	343	
	Bölcsőde korszerűsítés II. ütem	431	
	Óvoda korszerűsítés I. ütem	256	
	Óvoda korszerűsítés II. ütem	861	
	Tervezett emelés/vagy új pályázat beadása a 6.2. beavatkozás keretében	348	
6.3 Gazdaság-élénkítő és népesség-megtartó városfejlesztés	az intézkedés fejlesztési elképzelései összesen	6 563	6,563
	Diósgyőr városközpont integrált rehabilitációja	940	

	Belváros és Történelmi Avas - zöld város kialakítása	3 320	
	Miskolctapolca városrehabilitáció	903	
	Történelmi Avas csapadékvíz-elvezetési rendszer kiépítése	800	
	Tervezett emelés/vagy új pályázat beadása a 6.3. beavatkozás keretében	600	
6.4 Fenntartható városi közlekedés-fejlesztés	az intézkedés fejlesztési elképzelési összesen	3 139	3,139
	Intelligens forgalomirányítási rendszer kialakítása	189	
	Dayka átkötés - forgalom csillapítás a belvárosban	900	
	Forgalomcsillapítás Diósgyőr városrészben	300	
	Kerékpárút fejlesztések I. ütem	485	
	Kerékpárút fejlesztések II. ütem	1 265	
6.5 Önkormányzatok energia-hatékonyságának és a megújuló energia-felhasználás arányának növelése	az intézkedés fejlesztési elképzelési összesen	5 583	5,583
	Önkormányzati tulajdonú épület energia-hatékonysági korszerűsítése I. ütem	798	
	Önkormányzati tulajdonú épület energia-hatékonysági korszerűsítése II. ütem	3 121	
	Napelem-termelő rendszer létesítése I. ütem	433	
	Tervezett emelés/vagy új pályázat beadása a 6.5. beavatkozás keretében	1 231	
6.6 Városi közszolgáltatások fejlesztése	az intézkedés fejlesztési elképzelési összesen	1 906	1,906
	Egészségügyi alapellátás korszerűsítése (orvosi, gyermekorvosi rendelők, védőnői tanácsadás, stb.) I. ütem	133	
	Egészségügyi alapellátás korszerűsítése (orvosi, gyermekorvosi rendelők, védőnői tanácsadás, stb.) II. ütem	952	
	Szociális alapellátás fejlesztése I. ütem	179	
	Szociális alapellátás fejlesztése II. ütem	528	

	Tervezett emelés a 6.6. beavatkozás keretében	114	
6.7 Leromlott városi területek rehabilitációja	az intézkedés fejlesztési elképzelései összesen	837	0,837
	Vasgyári szociális célú városrehabilitáció	837	
6.8 Gazdaság-fejlesztéshez kapcsolódó foglalkoztatás-fejlesztés	az intézkedés fejlesztési elképzelései összesen	2 766	2,766
	Miskolc MJV foglalkoztatási paktum	2 766	
6.9 Társadalmi kohéziót célzó helyi programok	az intézkedés fejlesztési elképzelései összesen	978	0,978
	Vasgyár környéki szegregátumok fejlesztéséhez kapcsolódó soft elemek	260	
	Tervezett emelés a Vasgyár környéki szegregátumok fejlesztéséhez kapcsolódó soft elemekre	10	
	Jó a Jókain! (Minden jogosult számára igényelhető)	55	
	A közösség téglái (Minden jogosult számára igényelhető)	55	
	Kapuzőrgető (Minden jogosult számára igényelhető)	55	
	Vörösmarty-Város-Rész-Vétel programok (Minden jogosult számára igényelhető)	55	
	Avasi lakótelep társadalmi kohéziót ösztönző programjai (Szoc.rehab program folytatása)	10	
	Helyi identitást és kohéziót erősítő önkormányzati programok (ösztöndíjprogram fiataloknak, önkéntesség, rendezvények)	478	

7. táblázat: Jóváhagyott ITP, TOP intézkedések, fejlesztési elképzelések és a becsült költségek

Forrás: Miskolc MJV

4.2. Creative Region

Magyarország Kormánya 1073/2020. (III. 5.) Korm. határozatában döntött a „Creative Region” – Határtalan fejlődés Északkelet-Magyarország – gazdasági együttműködésben érintett, a fejlesztéshez csatlakozó határon túli területek bevonásával megvalósuló – nemzeti, gazdasági és kulturális övezetének fejlesztési tervéről. A Creative Region együttműködés, program területi lehatárolását tekintve az Északkelet-magyarországi gazdasági övezet, melyet Hajdú-Bihar megye, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, Jász-Nagykun-Szolnok megye és Borsod-Abaúj-Zemplén megye alkot.

35. ábra: „Creative Region” - az Északkelet-magyarországi gazdasági övezet

Forrás: ITM

A partnervárosokkal közös hálózatos fejlesztések dinamizálása a kiegyensúlyozott területi fejlődést segítheti elő. Cél, hogy egy olyan fejlesztési irány kerüljön megfogalmazásra, amely a különböző adottságú települések eltérő, saját fejlődési irányainon, de egymással összhangban fejlődjenek, miközben a területi különbségek mérséklődnek, elősegítve a bekapcsolódást az európai térszerkezetbe. A programot koordináló Innovációs és Technológiai Minisztérium megkezdte a Creative Region program kidolgozását, melynek célja, hogy Miskolc a Creative Region program partnervárosaival, Debrecennel, Szolnokkal és Nyíregyházával együttműködve a kialakult jógyakorlatok megosztásával kezdve szoros, szervezett együttműködésbe kezd.

Az együttműködés célja, hogy az övezeti szintű közös komparatív előnyöket minden város a saját hasznára tudja fordítani, és dinamizálódjon az együttműködés megyék és megyeszékhelyek között. Az együttműködés a Creative Region városaival Miskolc számára erősíti a kormányzati támogatással elérhető nagybefektetői aktivitást, ezáltal javulhat a város és térségéhez tartozó ipari parkok, nagybefektető-vonzó képessége.

A Creative Region program részletes kidolgozásában az érintett 4 megye, a 4 megyei jogú város és a városok 4 felsőoktatási intézménye vesz részt. A kidolgozási folyamat részeként a városoknak el kell készíteniük 2030-ig szóló Gazdaságfejlesztési Stratégiájukat.

A Creative Region program előkészítése során az ITM az érintett szereplőkkel közösen elkészítette a régió Gazdaságstratégiai Fejlesztési Tervét. A Terv rögzíti, hogy Miskolc gazdasági potenciáljának és versenyképességének növelése érdekében nagyobb súlyt kell helyezni a magas hozzáadott értékű, innovatív technológiájú új gazdaság (pl.: mechatronika, nanotechnológia, élettartam növelő technológiák, környezetbiztonságos alapanyagok, megújuló energiaforrások stb.) betelepítésére, továbbá a technológiai és tudás transzferre. A magas hozzáadott értékű termékek előállítása új munkahelyeket teremthet, erősítheti a helyi gazdaságot, bővíthet a vállalkozások és a helyi KFI szereplők közötti együttműködés.

Miskolc vonatkozásában a Gazdaságstratégiai Fejlesztési Terv az alábbi kitörési pontokat azonosítja:

- Iparfejlesztés
- Ipari Park fejlesztés
- Közlekedésfejlesztés
- Smart City fejlesztések
- Tudásközpont szerep, K+F+I potenciál erősítése
- Oktatás és képzésfejlesztés
- Kulturális beruházások
- Turizmusfejlesztés
- Sportfejlesztések

A felsorolt, a Gazdaságstratégiai Fejlesztési Terv kiemelten rögzített pontok mellett további azonosítható kitörési pont a vállalkozásfejlesztés, a helyi KKV szektor fejlesztése - kiemelten a közepes méretű vállalkozásokat -, valamint a már betelepült vállalkozások újra befektetéseinek, bővítő beruházásainak ösztönzése. Ezekhez kapcsolódóan az Ipar 4.0 alapú fejlesztések, a helyi és várostérségi vállalkozások saját K+F+I fejlesztéseinek támogatása szintén a Terv azonosítható kitörési pontját jelenti Miskolc számára.

A Gazdaságstratégiai Fejlesztési Terv az iparfejlesztés irányai, a javasolt befektetési iparágak közül az alábbiakat nevesíti, és ezekhez javasolja kapcsolódó technológiai tudástranszfer és K+F+I potenciál növelést a városban és a várostérségben:

Hagyományos iparágak

Gépgyártás
Mechatronika
Logisztika
Vegyipar
Járműipar
Védelemipar

Új gazdaság

Nanotechnológia
Élettartam Növelő Technológiák
Környezetbiztonságos Alapanyagok
Megújuló Energiaforrások,
ICT szektor
Új, kreatív iparágak

A fenti bontás szerint érzékelhető, hogy a Gazdaságstratégiai Fejlesztési Terv készítésekor Miskolc kettős szerepnek megfelelő iparfejlesztési javaslatokat kapott, a hagyományos gépipari – vegyipari – logisztikai szerepkör mellett ugyanolyan súlyt kaptak az azonosított – javasolt kitorési pontok között az új gazdasághoz kapcsolható iparágak.

2020. szeptember 4. napján a Magyar Közlöny 201. számában közzétett Kormányhatározatok pedig már komoly előrelépést jeleznek az övezeti együttműködés terén. Az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna komplex fejlesztéséért felelős kormánybiztos kinevezéséről és feladatairól szóló 1566/2020. (IX. 4.) Korm. határozatban a Kormány a dr. Palkovics László miniszter urat nevezete ki az Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna komplex fejlesztéséért felelős kormánybiztosává, valamint – a határozat 9. pontjában – az övezet komplex fejlesztési programjának központjaként Miskolc Megyei Jogú Város került nevesítésre. Emellett a Magyar Közlöny azonos számában kihirdetésre került a 1570/2020. (IX. 4.) Korm. határozat is, mely módosította a 1073/2020. (III. 5.) Korm. határozatot, ennek következtében a „Creative Region – Határtalan fejlődés” kifejezés már nem gazdasági övezetet, hanem Északkelet-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zónát takar, és a Zónát alkotó megyék köre is bővült Heves és Nógrád megyékkel, így összesen 6 tagja van a Zónának. A Zónán belüli területi szereplő gazdaságfejlesztési elképzeléseit a Miskolci székhelyű munkaszervezet gyűjti majd össze, amely információk alapján kerül majd összeállításra a Kormány számára a Zóna 2030-ig tartó gazdaságfejlesztési programjára vonatkozó javaslat.

4.3. Településfejlesztési Koncepció (2014-2030)

Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése I-8/80.129/2014. számú határozatával elfogadta a 2014-2030 közötti időszakra vonatkozó Településfejlesztési Koncepciót (a továbbiakban: Tk.). A koncepció alapvető üzenete, hogy Miskolc biztosítja valamennyi polgárának jövőjét, másrészt valamennyi polgára bízik Miskolc jövőjében, azaz: **MISKOLC A JÖVŐNK!**

Miskolc 2030-ra az új gazdaság regionális központja, élhető és vonzó, egészséges, emberközpontú, inspiráló és integráló város kíván lenni. A koncepció Miskolc jövőjét a fejlődés, a fenntarthatóság, az esélyegyenlőség, valamint a partnerség és az együttműködés alapelvei mentén vázolja fel. Az Integrált Településfejlesztési Koncepció 4 alapelvből meghatározta Miskolc gazdasági jövőképét 2030-ra, melyből átfogó célokat jelölt ki az alábbiak szerint.

36. ábra: Integrált Településfejlesztési Koncepció Alapelvei, Jövőkép, Átfogó célok összefüggései
 Forrás: Miskolc Integrált Településfejlesztési Koncepciója 2030

Az alapelvek és a Jövőkép, valamint a vízióelemek Miskolcra, mint a Creative Region meghatározó városára nézve ma is érvényesek.

A Tk. szerint Miskolc jövőképét négy átfogó cél formálja:

- a város versenyképes gazdasága
- vonzó városkép, fenntartható környezet;
- a városban lakók javuló életminősége;
- a városlakók növekvő személyi, anyagi és környezeti biztonsága.

A Tk. négy átfogó és 16 részcelet fogalmaz meg, melyek az indikátoraikkal együtt a Tk. 8. mellékletében kerültek összefoglalásra.

1. Átfogó cél: Versenyképes gazdaság:

Részcélok:

- Tudás gazdaság
- Erős helyi gazdaság, magas foglalkoztatottság
- Vonzó befektetési környezet

2. Átfogó cél: Fenntartható környezet, vonzó városkép

Részcélok:

- Aktív, kezdeményező és együttműködő városfejlesztés
- Közszolgáltatások fejlesztése Miskolcon és várostérségében
- Fejlett, intelligens közlekedési hálózat Miskolcon és várostérségében
- Környezettudatos Miskolc
- Megújuló-energia hálózat fejlesztése Miskolcon és térségében
- Rendezett épített környezet

3. Átfogó cél: Javuló életminőség

Részcélok:

- Képzett és művelt lakosság
- Javuló jövedelmi viszonyok
- Lakosság egészségtudatosságának fejlesztése
- Javuló humán intézményi szolgáltatások Miskolcon és térségében
- Intelligens város és várostérség

4. Átfogó cél: Növekvő biztonság

Részcélok:

- Magas színvonalú személyi és vagyonbiztonság
- Egyenlő hozzáférés és esélyteremtés
- Hatékony környezetbiztonság Miskolcon és térségében

A Tk. a 2014-2020 közötti időszakra vonatkozó integrált településfejlesztési stratégia és 2014. évi OFTK elvein alapul. Az új programozási időszak és annak stratégiai dokumentumai nyomán szükséges majd egy új, hosszútávú koncepció elfogadása, különös tekintettel a következőben ismertetésre kerülő, világjárvánnyal összefüggő válság negatív következményei folytán.

5. COVID-19-világjárvány okozta válsághelyzet

Ezek a körülmények önmagukban is megnehezítik a proaktív városfejlesztési gondolkodást, tervezést. A tervezési folyamatot, a fent ismertetett célkitűzéseket azonban felülírta a 2020. márciusában kirobban világméretű járvány, a COVID-19-járvány.

A COVID-19-járvány súlyos közegészségügyi szükséghelyzetet jelent a polgárok és a társadalmak számára. Az Európai Unió összes tagállamában jelentős a megbetegedések és a halálozások száma. A járvány jelentős megrázkódtatást okoz a világgazdaság és az uniós gazdaságok számára is, és a kedvezőtlen gazdasági hatások mérséklése érdekében kritikus fontosságú, hogy a tagállamok és az uniós intézmények összehangolt gazdasági válaszpénzügyi intézkedéseket tegyenek.

A járvány jelentős sokk hatást gyakorol a gazdaságra, egyfelől ellátási láncok megszakadása miatt bekövetkezett kínálati sokk, az alacsonyabb fogyasztói kereslet okozta keresleti sokk, a bizonytalanság befektetési tervekre gyakorolt negatív hatás és a likviditási nehézségek vállalkozásokra gyakorolt hatása miatt.